БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 69 (7069)
МАРТЫН 23
СРЕДА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Модо бэлэдхэлэй квартальна түсэбые заабол дүүргүүлхэ

Республика дотор модо бэлэдхэлэй ябаса тухай асуудалые КПСС-эй обкомой бюро хаража үзөөд, тоггол гаргаһаар эгсэ хахад һара үнгэрбэ. Энэ болзор соо республикын модо бэлэдхэлэй промышленность, «Забайкаллес» комбинат бүхыдөө модо бэлэдхэлэй ба зөөлгын ябасада ямар хубилалта хээ гээшэб гээд хараад үзэхэдэ, тон багые хэһэн байха юм. Мартын табанһаа арбан зургаа хүрэтэрхи арбан нэгэ сүүдхэ соо республикын леспромхозууд квартальна түсэбэйнгөө дүүргэлтые оройдоо 10 процентээр нэмээгээд, 66 процент болгоод байһан байна. Мартын 16-һаа хойшо мүнөөдэр хүрэтэр нэгэ шэнэ процентээр нэмээгээ ёһотой. Тиигээд, 1955 оной нэгэдэхи кварталай дүүрэтэр оройдоо гансахан недели үлөөд байна. Гэбэшье, модо бэлэдхэлэй ба зөөлгын темп урда мэтэ хэлэшэгүй удаан зандаа. Тиимэһээ квартальна түсэбэй дүүргэлтые таһалдуулха аюул сэхэ бии болоод байна.

Партиин обкомой бюро хадаа март һара соо модо шэрэлгын түсэбые, сүүдхэ бүриин шанга графигые леспромхоз бүхэндэ тогтооһон байна. Тэрэнэй һүүлээр ажалаа эрид хубилгаһан, табан хоног соогоо гол нэмэлтэ түсэбөө 130 процент хүрэтэр дүүргэдэг болоһон леспромхозууд бии (Баруун-Тарбагатайн, Хангайн гэхэ мэтэ). Теэд иимэ леспромхозууд үсөөн, нэгэ—хоёр гэжэ тоолоод лэ дууһана. Дийлэнхи леспромхозууд урда мэтэ муугаар хүдэлмэрилнэ, квартальна түсэб дүүргэлтые таһалдуулна.

Мүнөө үедэ гол түлэб хэн, ямар леспромхозууд республикын модо бэлэдхэлэй промышленностиие хойшо татажа, түсэбэй дүүргэлтые таһалдуулжа байнаб? Эдэ предприятинуудые, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдые нэрыень нэрлэхэ шухала. Тэдэнэр гэбэл: Байкальска (директорынь нүхэр Пронин, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Калинин), Ургажанай (директорынь нүхэр ...кевич, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Нарицин), Хоринэй (директорынь нүхэр Чаман, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Будаев), Шулуутайн (директорынь нүхэр Тугутов, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Дейнеко), Сэлэнгын (директорынь нүхэр Поплевин), Итанцын (директорынь нүхэр Самсонов, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Герасимов), Черемуховско (директорынь нүхэр Языков, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Тулохонов) ба бусад.

Нэрлэгдэһэн эдэ нүхэдэй хүтэлжэ байгаа леспромхозууд республикые тон хойшонь татана.

Дээрэ дурсагдагша хүтэлбэрилэгшэд хадаа мүнөө үедэ парти ба правительствын табижа байһан зорилго, модо бэлэдхэл ба зөөлгөөр манай республикын ой модоной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ партиин ЦК-гэй ба союзна правительствын хэжэ байһан эрилтые гүнзэгы ойлгоогүй, тэдэ зорилго ба эрилтэнүүдһээ политическэ зүб тобшолол хээгүй байшоо. Гадна, тэдэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа партиин ЦК-гэй январска Пленумэй ба СССР-эй Верховно Соведэй шиидхэбэринүүдһээ тобшолол хээгүй, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүсэтэ дэбжэлтын үндэһэ һуури бологшо хүнэй индустриие дам саашадань хүгжөөхэдэ барилгын модон ехэ хэрэгтэй болохо юм гэжэ гүнзэгыгөөр ойлгоогүй байшоо. Тиимын тула эдэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа политическэ талаараа холые харадаггүй, һохорлиг байһанаа өөһэдынгөө өөдэгүй тулюур ажалаараа харуулна гээшэ. КПСС-эй ЦК-гэй ба Правительствын, партиин обкомой хатуу шангаар һануулһаар байтарнь, арадай ажахын эриһээр байтарнь ажалаа эрид һайжаруулхын орондо, зарим леспромхозууд һүүлэй хахад һара соо улам доройтуулаа. Мартын арбанһаа арбан табан хүрэтэрхи табан хоногойнгоо түсэбые Сэлэнгын леспромхоз оройдоо 40 процент, Итанцын леспромхоз оройдоо 69 процент дүүргээ. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, тус леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, нүхэд Поплевин, Самсонов гэгшэд политическэ талаараа тон түүхэй, ажал хэрэгэйнгээ талаар тон тулюур хүнүүд байһанаа элишэлэн харуулаа.

Модо бэлэдхэлэй ба зөөлгын иимэ хангалтагүй ябасын гол шалтагаанууд урда мэтэ иимэнүүд зандаа үлэнэ гэбэл: түбхын түрүүндэ ажалай эмхидхэл һула, хүдэлмэришэд, машина тракторнууд, мори унаа тон бүтээсэгүйгөөр ажаллана, модо бэлэдхэлэй түрүү арга методүүд хэрэглэгдэнэгүй, ажалай журам ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һула, хүдэлмэришэдэй культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүд мууса хангагдана.

Леспромхозуудай муугаар хүдэлмэрилжэ байһанда мүн партиин айкомууд ба аймгүйсэдкомууд тон ехэ зэмэтэй байна. Илангаяа партиин Хориин, Заиграйн, Иволгын айкомууд ба аймгүйсэдкомууд тон ехэ зэмэтэй. Тэдэнэр леспромхозуудай ажал хүдэлмэридэ саг үргэлжэ анхаралаа табидаггүй, жэлэй эхинһээ хойшо тэдэниие жэгдэ һайнаар хүдэлүүлхэ, түсэбыень дүүргүүлхэ гэжэ оролдоогүй гэхэдэ болохо. Энэ талаар илангаяа партиин Заиграйн айком (нэгэдэхи секретаринь нүхэр Петров), мүн аймгүйсэдком (түрүүлэгшэнь нүхэр Ангаров) ехэ гайхалтай хараа бодол баримталжа байдаг юм. Модо зөөлгэдэ мори унаа болон хүдэлмэришэдые гаргаха хэмжээ абаагүй байһанайнь түлөө һая нүхэр Ангаровта партийна шанга зэмэ тохогдоһон байгаа. Теэд, нүхэр Ангаров энээндэ һожоошье татаагүй гэхэдэ болохо. Юуб гэхэдэ, мүнөө Заиграйн аймагһаа 225 хүдэлмэришэд модо зөөлгэдэ хүдэлмэрилжэ байха ёһотой аад, оройдоо 27 хүн хүдэлмэрилнэ. 95 моридой орондо оройдоо 8 морид ябана. Тон журамгүй, тон харюусалгагүй ябадалай эрхим жэшээ энэ бэшэ аал!

Квартал дүүрэтэр гансахан недели үлэбэ. Энэ үедэ модо бэлэдхэлдэ ба зөөлгэдэ эрид хубилалта хээ һаа, темпыень шууд хурдабшалаа һаа квартальна түсэбөө дүүргэхэ аргатай, дүүргэхэ ёһотойшье байна. Энээнэй тулада хамаг бүхы хүсэеэ—техникэ, мори унаа, хүн зоноо—эршэдэн зангидаха хэрэгтэй. Леспромхозуудай ба участогуудай командна состав, партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд, партиин айкомууд ба аймгүйсэдкомууд — бултадаа энэ ажалай хойноһоо эбтэй эмхитэйгээр орожо, саада захадань гараха ёһотой. Тиихэдэ партийно-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөөе шиидхэжэ байгаа зорилготой нягта барисаатайгаар ябуулха, ажалшадай культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха асуудалнуудта анхаралаа тон ехээр хандуулха шухала.

Модо бэлэдхэлээр ба зөөлгөөр нэгэдэхи кварталай түсэбые бүримүһэн дүүргэжэ, жэгдэ ритмичнээр ажаллажа хоёрдохи кварталые эхилхын, тиин энэ жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө хамаг хүсэеэ элсүүлэе!

ССР Союзай Оборонын Министрын ПРИКАЗ

1955 оной мартын 22. *№ 40* *Москва город*

КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүндэ кандидат, ССР Союзай Верховно Соведэй депутат, ССР Союзай Оборонын Министрын Орлогшо, Советскэ Союзай Маршал Говоров Леонид Александрович мүнөөдэр, мартын 22-то, Москва городой Улаан талмай дээрэ хүдөөлүүлэгдэхэ.

Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд дайшалхы тугуудаа **Л. А. Говоровой** хуурсаг дээрэ тонгойлгожо, элитэ ехэ полководец, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай алдарта Геройе хүндэлнэ.

ЗАХИРХАМНИ:

Советскэ Союзай Маршал **Л. А. Говоровой** хүдөөлүүлэгдэхэдэ наһа бараашые сэрэгэй ёһоор һүүлшынхеэ хүндэлжэ, манай Эхэ ороной столицо Москвада артиллерийскэ салют үгэхэ.

ССР Союзай Оборонын Министр
Советскэ Союзай Маршал Г. ЖУКОВ.

КПСС-эй обкомдо

Малажалай фермэнүүд дээрэхи культбазануудай хүдэлмэри тухай

КПСС-эй обкомой һаяхан болоһон бюро дээрэ «Малажалай фермэнүүд дээрэхи культбазануудай хүдэлмэри тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Холын отаранууд, гүүртэнүүд ба бригадануудта ажаллажа байһан малшадые хангахын тула Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин үүсхэлээр һүүлэй үедэ эмхидхэгдэһэн культбазанууд малшадай дунда культурна хүдэлмэри ябуулха шэнэ арга нүхэсэл мүн байжа, республика дотор дэмжэгдэһэн ба үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн байна гэжэ КПСС-эй обкомой бюро тэмдэглэбэ. Сэлэнгын аймагай Маленковой, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, Курумканай аймагай Кировэй, Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта эмхидхэгдэһэн культбазануудай хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Эдэ культбазануудай дэргэдэ улаан булангууд, банинууд, ларёгууд хүдэлмэрилдэг юм. Улаан булангуудынь һайнаар түхеэрэгдэнхэй, тэндэнь библиотекэнүүд, радиоприёмнигууд, хүгжэмэй инструментнүүд, стол дээрэхи нааданууд, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд, шэнэ газетэ болон журналнууд бии. Дүтын гүүртэнүүд ба отарануудта ажалладаг малшад һарадаа хоёр—гурба дахин культбазадаа суглардаг байна. Политическэ асуудалнуудаар, хүдөө ажахын, научно-популярна болон бусад темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүд, элидхэлнүүд ба лекцинүүд эндэ тусхай түсэбэй ёһоор эмхидхэгдэдэг, мүн тэрэшэлэн уранһайханай литературые, газетэ болон журналнуудые уншалга үнгэргэгдэдэг, хамтаараа радио шагналга болодог байха юм; уранһайханай самодеятельностиин концертнүүд эмхидхэгдэдэг, кинокартинанууд харуулагдадаг ба гурбан жэлэй зоотехническэ кружогуудай занятинууд үнгэргэгдэдэг байна. Малшад эндэ өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэл тухай хөөрэлдэхэһөө гадна, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргадаг ба тэрэнээ зүбшэн хэлсэдэг юм.

Мүнөө үедэ КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэлгэ ба тайлбарилга культбазануудта үргэнөөр эмхидхэгдэнхэй. Энэ тогтоолые түргэнөөр бэелүүлхые хараалһан түсэбүүд ба хэмжээ-ябуулганууд малшадай хабаадалгатайгаар зохёогдожо байна.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдые культурно-ажаһуудалайнь талаар хангаха ба тэдэнэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха шухала центрнүүд мүн бологшо культбазанууд республикын зарим аймагуудта бии болгогдоогүй байһаар. Баргажанай, Хориин, Заиграйн ба Бичурын аймагуудай партийна организацинууд культбазануудые эмхидхэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан байна гэжэ КПСС-эй обкомой бюро тэмдэглэбэ.

БМАССР-эй Культурын министерство, аймгүйсэдкомууд культбазануудай хүдэлмэридэ үшөөл бага анхарал табина. Олохон культбазануудта кино харуулга эмхидхэгдэнэгүй, нүүдэл библиотекэнүүд үсөөнөөр абаашагдана, артистнууд ба уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшадһаа бүридэһэн культбригаданууд мүн лэ эльгээгдэнэгүй. Газетэ болон журналнууд культбазануудта саг сагтань абаашагданагүй.

Республикын Худалдаа наймаанай ба Элүүрые хамгаалгын министерствонүүд культбазануудай хүдэлмэридэ анхаралаа табяагүй, тэндэ нүүдэл наймаан эмхидхэгдээгүй ба малшадта медицинскэ туһаламжа хангалтагүйгөөр үзүүлэгдэдэг байна гэжэ КПСС-эй обкомой бюро тэмдэглэбэ.

КПСС-эй обкомой бюро иигэжэ тогтообо:

Республикын колхозуудай малай отаранууд, гүүртэнүүд ба бригаданууд бэе бэеһээ холо зайтай, таруу байдаг. Тиимэ дээрэһээ культбазанууд хадаа малшадай дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэхэ ба тэдэниие культурно-ажаһуудалайнь талаар хангаха эгээн һайн арга нүхэсэл мүн. Культбазануудые бии болгоод байбал, малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангажа болохо байна.

Хоорондоо 5—10 километр зайтай байһан бүлэг (5 — 7) отаранууд ба гүүртэнүүдтэ нэгэ культбаза эмхидхэхэдэ таарамжатай гэжэ тоолохо. Культбазанууд дээрэ улаан булан, амаралгын таһалга, худалдаа наймаанай палатка (ларёк), бани, шухала хэрэгсэлнүүдтэй аптечкэ байха зэргэтэй. Улаан булан доторнь кинофильмнүүдые харуулжа, уранһайханай самодеятельностиин наада табижа боломоор уужам салуу байха зэргэтэй. Тэндэ шухала хэрэгтэй мебель табиха, радио оруулха, библиотекэ, хүгжэмэй инструментнүүд, стол дээрэхи нааданууд ба харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые заатагүй бии болгохо ёһотой. Мүн тэрэшэлэн түлишэ, гэрэлээр хангаха шухала.

Колхоз бүхэнэй тусхай байдалые ба арга боломжые хараадаа абажа, культбазанууд ба улаан булангуудые хүсэд хүрэхэ зэргээрнь эмхидхэхээр КПСС-эй айкомууд, МТС-үүдэй дирекцинүүд, колхозуудай правленинүүд ба партийна эхин организацинууд уялгалагдаба.

1955—1956 онуудай турша дотор комплексно фермэнүүдые барихатаяа хамта, культбазануудые — улаан булангуудай шэнэ гэрнүүдые, банинуудые, амаралгын таһалгануудые барилсаха шухала.

Культбазануудые барилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсахынь тула колхознигуудай, илангаяа залуушуулай дунда эмхидхэлэй ба ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулхыень КПСС-эй айкомуудые, ВЛКСМ-эй обкомые ба партийна эхин организацинуудые КПСС-эй обкомой бюро уялгалба.

Колхозуудтай хэлсээ баталжа, 1955 оной турша дотор ой модоной промышленностиин предприятинууд дээрэ улаан булангуудай 50 гэрнүүдые барихаар «Забайкаллес» комбинат уялгалагдаба.

Культбазын улаан булангай гэрэй типовой проектые зохёохо ябадал республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хүдөөгэй барилгын управленидэ даалгагдаба.

Культбазын гэр байранууд (улаан булан, бани, худалдаа наймаанай палатка), мүн тэрэшэлэн тэндэ хэрэгтэй бүхы хэрэгсэлнүүд колхозуудай зөөреэр түхеэрэгдэхэ ба баригдаха зэргэтэй.

Культбазануудые даагшанарые шэлэн олохо ба тэдэнэй хүдэлмэриие тусхай баталагдаһан түсэбэй ёһоор эмхидхэхэ гэжэ КПСС-эй айкомууд, МТС-үүдэй зонодохи инструкторска группанууд, колхозуудай партийна эхин организацинууд уялгалагдаба.

Һара бүриин эхиндэ колхозууд ба совхозууд бүхэндэ «малшадай үдэр» үнгэргэхэ гурим тогтоохо шухала. Эдэ үдэрнүүдтэ культбазадаа суглаһан малшад социалистическэ мүрысөөнэй үнгэрһэн һарын дүнгүүдые гаргаха ба КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолоор малшадай үмэнэ табигдаһан ээлжээтэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ ёһотой. Мүн тэрэшэлэн культурна хэмжээ-ябуулганууд (лекци, хөөрэлдөөн, кино харуулга, уранһайханай самодеятельностиин концерт, радио шагналга гэхэ мэтэ) үнгэргэгдэхэ байна.

Партийна ба комсомольско политическэ һуралсалые, агитаторнуудай зүблөөнүүдые, гурбан жэлэй зоотехническэ кружогуудай хүдэлмэриие культбазанууд дээрэ эмхидхэхыень КПСС-эй айкомуудта ба партийна эхин организацинуудта дурадхагдаба.

Малшадые культурна талаарнь хангаха ябадалые һайжаруулхын тула дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые зохёохыень, малшадта зорюулжа тусгаар тогтоогдоһон сагуудта удха түгэлдэр радиодамжуулгануудые эмхидхэхыень, культбазануудта нүүдэл кино, артистнуудай ба уранһайханай самодеятельностиин бригадануудые эльгээжэ байхыень республикын Культурын министерствые обкомой бюро уялгалба.

Һургуулинуудай коллективүүд культбазануудые шефтээ абажа, тэдээндэ зохихо туһаламжа үзүүлжэ байха зэргэтэй.

Недели бүхэндөө нэгэ дахин нээгдэжэ байдаг худалдаа наймаанай палаткануудые эмхидхэхыень, тиимэ палаткануудай үгы байһан газарта нүүдэл наймаа эмхидхэхыень Бурмонкоопсоюзда даалгагдаба.

Республикын Элүүрые хамгаалгын министерство холын гүүртэнүүд ба отарануудта ажаллажа байгаа малшадые медицинскэ талаарнь хангалгые һайжаруулха зэргэтэй.

Залуу малшадай дунда ябуулагдадаг культурно-ниитын ба спортивна хүдэлмэриие һайжаруулхын тула тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалхыень ВЛКСМ-эй обкомые, физкультура ба спортын республиканска комитедые КПСС-эй обкомой бюро уялгалба.

КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһаг колхозуудай культбазануудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые шэнжэлхэ ба согсолхо зэргэтэй. Аймагуудта культбазануудые даагшанарай зүблөөн ба семинарнуудые саг үргэлжэ үнгэргэжэ байха шухала.

Малшадые культурно-ажаһуудалайнь талаар хангалгые, тэдэнэй дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриие, мүн тэрэшэлэн һайн һайн культбазануудай ажалые харуулжа байхыень аймагуудай, республиканска газетэнүүдые, Культурын министерствын радиоинформациин таһагые КПСС-эй обкомой бюро уялгалба.

Винницкэ область. Винницкэ районой Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Агриппина Максимовна Илик орон дотороо мэдээжэ болонхой. Агриппина Максимовна 1954 ондо даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 5196 литр һү һаагаа. А. М. Илигэй ажалладаг фермэ дээрэхи үнеэн бүриһөө 4 мянган литр һүн һаагдаа. Эндэхи малшад мал харууһалха түрүү арга хэрэглэжэ, иимэ амжалта туйлаһан байна. Һаамхай үнеэдынь байра соо байжа харууһалагдадаг болонхой. Үнеэдтэ ногоон конвейер эмхидхэгдээ. Һаамхай үнеэд хабарһаа эхилээд, намар орой болотор хүсэд хүрэхэ ногоон тэжээлээр хангагдадаг болоһон байна. Намарай хара таряа ба шэниисэ, викэ овёс хоёрой холисо, суданска ногоон, кукуруза, горох, мүн бусад культуранууд ногоон тэжээлэйнь тоодо оролсоно. Тэжээлэй бригада гектар бүриһөө 300 центнер свёкло хуряажа абаа. Малшад үнеэн бүридэ 7—8 тонно силос бэлэдхэһэн байна.

Эндэхи фермын үнеэдтэ зунай сагта үбэлэйхидэ орходоо ондоо зүйлэй тэжээл үгтэнэ.

—Зунай сагта бидэнэр үнеэдтээ сүүдхэ соо 15 килограмм корнеплод, 1,5 килограмм концентрат, 120 грамм минеральна тэжээл, тэрэшэлэн ногоон тэжээл дуран соонь үгэнэбди. Үбэлэй сагта үнеэн бүридэ 50 килограмм хүрэтэр жомо болон силос, 25 килограмм корнеплод, 10 килограмм хартаабха, 30 литр барда, 3 килограмм үбһэ, 8 килограмм ууралтуулагдаһан солоомо ба сечкэ, 2—3 килограмм концентрат, 150 грамм минеральна тэжээл үгэнэбди. Һаамхай үнеэдтээ энэ жэлһээ эхилжэ, хартаабха ехээр үгэдэг болообди. Үнеэдтээ тэжээл үгэхэдөө тэдэнэрэй шэгнүүрые, ашаг шэмэ үгэлгыень хараадаа абалсадаг байнабди,—гэжэ нүхэр Илик хэлэнэ.

Үнеэдынь үдэртөө 4 дахин һаагдана. Һаалишад үнеэдээ үдэртөө 4 дахин эдеэлүүлжэ, садатарнь уһа уулгана.

Колхозой мал һайн байрада байдаг юм. Байра соонь фермэ доторхи транспорт түхеэрэгдэхэһээ гадна, тэжээл буйлуулдаг кухня, силоснэ барилганууд хэгдэнхэй.

Малажалай ашаг шэмые ехэдхэхээр хараалһан Коммунистическэ партиин программые амжалтатайгаар дүүргэхын тула колхозой малшад бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ. Һаалишан А. М. Илик энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 6 мянган литр һү һаахаар хараална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: суута һаалишан А. М. Илик.

ТАСС-эй фотохронико.

Планетнэ ехэ телескоп

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Менисково ехэ телескопой схемэ Пулковско обсерваторидо байгуулагдаа. Тэрэ телескопоор Марс, Юпитер, Венера, мүн бусад планедүүд шэнжэлэгдэхэ юм. Телескопой схемые СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Д. Д. Максутов зохёогоо.

Менисково шэнэ телескоп визуальна, фотографическа, кинематографическа, радиометрическэ, спектральна, мүн бусад шэнжэлгэнүүдые хэлгэдэ хэрэглэгдэхэ байна. Юрын линзовэ телескопто орходоо шэнэ телескопоор һайн шэнжэлгэ хэжэ болохо юм.

Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсана

Бүгэдэарадай һайндэр болохо Майн нэгэниие нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө Московско электролампова заводто мүрысөөн эхилбэ. Фотоэлементнүүд болон гэрэлтүүлдэг электролампануудые хабсаргадаг түрүү хоёр цехүүдэй коллективүүд мүрысөөе үүсхэбэ.

Фотоэлементнүүдые хабсаргадаг цех үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ 30 процент ехэ продукци үйлэдбэрилөө. Үйлэдбэриин дээшэлүүлэгдэһэн программые дүүргэхын тула техник Юрий Угаровай хүтэлбэрилдэг участогта арбан хүдэлмэришэдые нэмэжэ үгэхэ хэрэгтэй байгаа.

Юрий Угаровай хүтэлбэрилдэг участогай коллектив хүдэлмэришэдэйнгөө тооё олошоруулангүйгөөр, түхеэрэлгэнүүдээ нэмээнгүйгөөр жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Тэдэнэр Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, март,апрелиингээ даалгабариие 105 процентээр дүүргэхэ уялга абаа. Майн урда тээхи мүрысөөнэй дэлгэрһэн түрүүшын үдэрһөө эхилжэ эдэ уялгануудынь амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна.

Электролампануудые хабсаргадаг цехын хүдэлмэрилэгшэд һайндэр болотор дүрбэн һарын түсэбһөө гадуур нэгэ миллион электролампа бүтээхэ гэһэн уялга абаа. Тэдэнэр мүнөө даалгабариһаа гадуур үдэр бүри арба мянга шахуу электролампа бүтээн гаргана.

Шэрэм хайлуулха квартальна түсэбөө дүүргэбэ

АЛАПАЕВСК. (Свердловско область). (ТАСС). Алапаевска металлургическа заводой доменщигууд шэрэм хайлуулха квартальна түсэбөө мартын 20-до дүүргээ.

Доменщигууд энэ жэлдэ 9 тонно бүхэнэй нэгэ тонныс түсэбһөө гадуур хайлуулһан байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе улам дээшэлүүлхэ

РСФСР-эй, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведүүдэй болон нютагай Соведүүдэй һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ республикын партийна организацинууд агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие нилээдгүй һайнаар эмхидхэжэ, арад ниитэтэй барисаагаа бэхижүүлһэн байна. Энэнь ажалшадай политическэ ба ажалай эдэбхи хэшээлые саашадань дээшэлүүлхэдэ ехээр нүлөөлһэн байха юм.

Һунгуулиин кампаниин үедэ 583 агитпункт нээгдэжэ, арбан табан мянгаһаа үлүү агитаторнууд олониитын дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһан байна. Хэдэн олон агитпунктнууд энэ үедэ удха түгэлдэр, һонирхолтой хүдэлмэри арад зоной дунда эмхидхэжэ, жэшээтэ ажалаараа шалгарһан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй, удаань СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин шиидхэбэринүүд политическэ агитациин ябасада ехээр нүлөөлһэн байна. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые ба сессиин документнүүдые ажалшадта ойлгуулха гээшэ партийна организацинуудай ябуулдаг бүхы агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин гол удхашанарынь болоо. Энэ хүдэлмэри хадаа ажалшадай эдэбхиие дээшэлүүлхэ, тэдэнэй ажал хэрэг дээрэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөе улам хүсэтэйгөөр ябуулха зорилгонуудта шэглүүлэгдэһэн байна.

Мүнөө үедэ партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ туйлагдаһан зарим тэды амжалтаяа бэхижүүлээд, арад зоной дунда политическэ агитациие улам бүри хүсэтэйгөөр эмхидхэжэ, тэрэниие КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые гүнзэгыгөөр шудалха ба бодото ажал дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ шэглүүлхэ ябадал болоно.

Гэбэшье, партиин зарим райкомууд, партийна эхин организацинууд арад зоной дунда агитационно хүдэлмэриие һайжаруулха, тэрэниие шадабаритайгаар эмхидхэхын түлөө тон бага оролдолго гаргана. Жэшээлхэдэ, Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри ехэ муугаар табигданхай. Эндэхи партийна организаци тон һулаар хүдэлмэрилжэ, агитаторнуудта ямаршье туһаламжа үзүүлээгүй дээрэһээнь, тэдэнэй олонхинь юушье хэнэгүй, фермэ болон гүүртэнүүд дээгүүр ябажа хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэеэ болишонхой. Партийна организациин секретарь нүхэр Балданов уялгата хүдэлмэридөө бүри харюусалгагүйгөөр хандана. Ушар иимэһээ тус колхоздо 1954 ондо зуу гаран колхознигуудай ажалта үдэрэй минимум олоогүй байһаниинь гайхалтай бэшэ байна.

—Политическэ асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэгүй, партиин айкомой инструкторска группа болон айкомой секретарьнууд фермэ дээгүүр үсөөн ябадаг, теэд ажалшадай эрилтэнүүдые хангажа һайнаар хөөрэлдэхэ заншалгүй юм, — гэжэ Бичурын аймагай Кировэй ба XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай малшад гомдодог.

Олонхи ушарта агитаторнууд өөһэдынгөө хүдэлмэриие газетэ уншалгаараал хизаарладаг, хөөрэлдөөнүүдээ ажал хэрэгтэй тон һулаар холбодог гээшэ. Тиимэһээ энэ дутагдалые дары усадхаха хэрэг партиин айкомуудай, партийна эхин организацинуудай шухала зорилго мүн. Энээниие партиин Байкало-Кударын айком зүб ойлгоно. Тус айком КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые гүнзэгыгөөр шудалха ба тэрэниие бодото ажал дээрээ бэелүүлхэ тушаа асуудалаар агитаторнуудтай гурбан кустовой семинар үнгэргөө. Тэдэ семинарнуудта 150 шахуу агитаторнууд хабаадаһан байна. Мүн КПСС-эй Прибайкальска айком, аймагай бүхы агитаторнуудые суглуулжа, семинар үнгэргэһэн байха юм. «КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй дүнгүүд ба агитаторнуудай зорилгонууд» гэһэн асуудалаар айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Иванов элидхэл хээ. Семинарта хабаадагшад дүй дүршэлөө халан абалсахаһаа гадна, «Тэжээлэй база байгуулгада кукурузын удхашанар», «Үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга» болон «Уласхоорондын байдал» гэһэн лекцинүүдые шагнаба.

Политическэ агитациин удхашанар, тэрэнэй ажал хэрэгтэ нүлөөлхэ ябадал хэнэйшье мэдэхээр агитаторнуудай составһаа болон тэдэниие зүбөөр хүтэлбэрилһэнһөө, саг үргэлжэ тэдэнэртэ туһаламжа хүргэжэ байһанһаа дулдыдадаг гээшэ. Тиигэбэшье, политическэ асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ иимэ харюусалгатай хэрэгтэ ном бэшэг арай гэжэ мэдэхэ, политическэ талаараа ехэ һула мэдэрэлтэй нүхэдүүдые агитаторнууд гэжэ тоолоод байдаг баримтанууд олон газарта үзэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин агитколлективтэ олохон агитаторнуудынь миил ёһо тэдын түлөө нэрэ зүүгээд ябадаг. Мориной-товарна фермые даагша, партиин гэшүүн нүхэр Балдаков агитатор гэжэ тоологдодог. Теэд энэ агитатор ажал дээрэ өөрөө гэмгүй һайнаар хүдэлмэрилдэгшье һаа, ном бэшэг мууса мэдэдэг, газетэ арай гэжэ үзэглэжэ уншадаг, ород хэлээр ехэ муу. Иимэ хүниие агитатор болгоод, Шулуута гэжэ нютагай һүнэй-товарна фермын малшадтай политическэ хүдэлмэри ябуулхые даалгаһан байна. Тиихэдэ тэрэ фермын малшадай хахадынь ородууд ба татарнууд байха юм. Агитаторнуудые томилходоо иимэрхүүгээр хандадаг ушар мүн Карл Марксын, Хрущевой болон тус аймагай бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ. Иимэ байдалые айком, тэрэнэй секретарьнуудаар толгойлогдоһон инструкторска группанууд мэдэжэ байбашье, бодото хэмжээ абанагүй. Саашадаа иимэ баримтануудые яажашье тэсэжэ болохогүй. Агитаторнуудые томилходоо эгээн түрүүн политическэ мэдэрэлэйнгээ талаар бэрхэ, партиин политикые үнэхөөр гүнзэгыгөөр ойлгуулжа шадаха нүхэдые табиха хэрэгтэй. Арад зоной дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ багшанарые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые үргэнөөр хабаадуулха, тэдэниие агитатораар табиха хэрэгтэй.

Зарим тосхонуудта, колхозой центрнүүдтэ хэдэн партийна эхин организацинуудай байһан дээрэһээ, тэдэнэй тоогоор агитколлективүүд бүридхэгдэдэг заншалтай. Тиимэһээ колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхада, агитаторнуудые шэлэхэдэ зарим тэды һаад тохёолдодог байна. Энээн дээрэһээ колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ хүдөөгэй интеллигенциие олоор хабаадуулгада һаад болоно гэлсэдэг. Энэ зүб. Теэд дүй дүршэл дээрэһээ харахада иимэ тосхонуудта колхозой, территориальна, һургуулиин гэхэ мэтэ парторганизацинууд байбашье, тэдэ хоорондоо нэгэ агитколлектив болон бүридэдэг байна. Иимэ ушарта партиин айком агитколлективые даагшаар тэдэ секретарьнуудай али нэгые томилдог юм. Энэнь колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхада һайн үрэ дүн харуулна.

Мүн агитаторнуудай хүдэлмэриие саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ, тэдэнэй хөөрэлдөөндөө бэлэдхэхэдэнь туһалха гээшэ шиидхэхы удхашанартай юм. Хөөрэлдөөндэ бэлдэлгые бараг хэрэг гэжэ һанажа болохогүй. Хэрбээ агитаторнууд хөөрэлдөөндэ бэлэдхэхэ бүхэндөө тодорхой заабари, туһаламжа абажа байгаа һаа, өөрынгөө уялгые һайнаар дүүргэжэ шадаха байна. Агитколлективые даагша һара бүхэндэ 3—4 семинар үнгэргэхэ, колхозойнгоо, коллективэйнгээ урда табигдаһан зорилгонуудые агитаторнуудта хэлэжэ үгэхэ, ажал хүдэлмэриин дүнгэй тоо баримтануудаар хангаха уялгатай юм. Иигээд байгаа һаа, политическэ агитаци гээшэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ ехэл удхашанартай, тодо һонор, ажал хэрэгтэ нүлөөлжэ шадаха байдаг.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсэжэ, тэрэниие бэелүүлхэ тушаа хэмжээябуулгануудые хараалаад байхадаа, хүдөөгэй партийна организацинууд хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Тиимэһээ политическэ хүдэлмэридэ, хөөрэлдөөнүүдтэ, элидхэл хэхэдээ гансахан лэ колхознай ерэхэ жэлдэ гү, али 1960 ондо ямар илалта туйлаха байнаб гэжэ хэлээд дүүргэхэ бэшэ, харин мүнөө үедэ, мүнөөдэр ямар зорилго табигданаб, тэрэниие һайнаар дүүргэбэл саашадаа амжалта туйлахада ямар удхашанартай байһые ойлгуулха шухала.

Һунгуулиин кампаниин үедэ хэдэн олон агитаторнууд ажалшадай гэр байраар ябажа ехэ политическэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Тиимэ агитаторнуудта юрэнхыдөө 5—10 айлнуудые даалгаһан байха юм. Тэдэнэр хөөрэлдөөнүүдые, газетэ уншалгые үнгэргэхэһөө гадна, элидхэл хэхэ хүниие урижа асардаг байгаа. Эдэ агитаторнууд ямар нэгэн шалтагаанһаа боложо гэртээ һуудаг, суглаа, зүблөөндэшье ябадаггүй, элидхэл, лекци гү, али кинодошье ошодоггүй хүнүүдэй дунда ябажа, тэдэниие политическэ нүлөөндөө абадаг байгаа бшуу. Ушар иимэһээ, эдэ агитаторнуудай хүдэлмэриие зогсоонгүй, бүри ехээр анхаралаа табиха гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго болоно.

Мүнөө үедэ хүдөөдэ, илангаяа малшадай дунда политическэ хүдэлмэриие эрид шууд һайжаруулха, үнгэрһэн жэлдэ эмхидхэгдэжэ эхилһэн культбазануудые олон болгохо, тэдэнэй ажал-ябуулгые алишье талаарнь удхатай болгохо зорилго колхозой ба совхозой партийна организацинуудай урда табигдана. Культбазануудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэпэн газарта, тэдэнь угаа ехэ ашатуһа үзүүлээ. Гэбэшье, Бичурын, Заиграйн, Баргажанай аймагуудта энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандажа, холын фермэ, гүүртэ, отара дээгүүр хүдэлмэрилдэг малшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха тушаа өөдтэй юумэ хээгүй байна.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые арад зондо тайлбарилхада харуулан ойлгуулха агитаци ехэ үүргэтэй. Һаяын үдэрнүүдтэ бүхы колхозой, МТС-эй, совхозой клубуудта, культбазада, улаан булангуудта КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолһоо, колхозой ба совхозой табанжэлэй түсэбһөө абажа лозунг, плакат, диаграммануудые гоёор зуража олоной харахаар газарта үлгэхэ хэрэгтэй. Мүн фермын, бригадын урдахи зорилгонуудые, тэдэнэй абаһан уялгануудыень тодоор харуулха байна.

Мүнөө үедэ ябуулагдажа байһан политическэ хүдэлмэри бүхыдөө КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ, хараалһан түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулагдаха ёһотой. Энэ хүдэлмэри болбол партиин айкомуудай инструкторска группануудай ажал-ябуулгаһаа ехэнхидээ дулдыдаха байна. Гэхэтэй хамта, КПСС-эй айкомуудай олохон инструкторска группанууд һулаар ажаллана. Илангаяа Закаменай, Эгэтын, Бичурын болон бусад хэдэн МТС-эй зонодохи инструкторска группанууд ниитэ-политическэ хүдэлмэриие тон муугаар хүтэлбэрилнэ.

Партиин айкомуудай инструкторска группанууд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй эрилтын ёһоор ажал-ябуулгаяа улам бүри һайжаруулха, агитаторнуудай хэдэг хүдэлмэринь колхозник болон механизатор бүхэнэй ажалай ба политическэ эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ, ажалай эмхидхэл саашадань һайжаруулха, ажалай журам бэхижүүлгэдэ, хараалагдаһан түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ туһалха ёһотой.

Хэрбээ олониитэ зон юумэ болгониие ойлгодог, бүхы юумые ушар ёһо мэдэжэ хэдэг болоо һаа, юушье хэжэ шадаха юм гэһэн В. И. Ленинэй заабариие партийно-политическэ хүдэлмэри хэхэдээ саг үргэлжэ һанажа ябаха хэрэгтэй.

Н. Миронов, КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагай агитациин секторые даагша.

Пропагандистнуудай семинар

КПСС-эй Иволгын айком партийна һуралсалай сетьдэ хүдэлмэрилдэг пропагандистнуудай семинар һаяхан үнгэргэбэ.

Семинарта хабаадагшад «Хүндэ промышленностиие хүгжөөлгэ—хүнгэн промышленностиин, хүдөө ажахые дэбжээхэ ба арад зоной ажана байдалые саашадань һайжаруулха үндэһэ һуури» гэһэн нүхэр Аксеновой, «СССР дотор социализм ба коммунизм байгуулха Ленинскэ түсэб» тухай нүхэр Шатиловай лекцинүүдые шагнаба. «КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэри — хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ дайшалхы программа» гэһэн темээр партиин айкомой секретарь нүхэр Ботхолова лекци хэбэ. Пропагандистнуудта мүн уласхоорондын байдал тухай лекци уншагдаа.

Тус семинар һайнаар бэлэдхэгдэһэн дээрэһээ удха түгэлдэрөөр, эмхи гуримтайгаар үнгэрөө. Тэндэ уншагдаһан лекцинүүд бултанда һонирхолтойгоор шагнагдажа, гол удхань бэшэгдэжэ абтаһан байна. Пропагандистнууд ойлгоогүй байһан олон асуудалнуудаа лекторнүүдһээ һуража абаа.

Семинарта бүхыдөө 30 пропагандистнууд хабаадаһан байна.

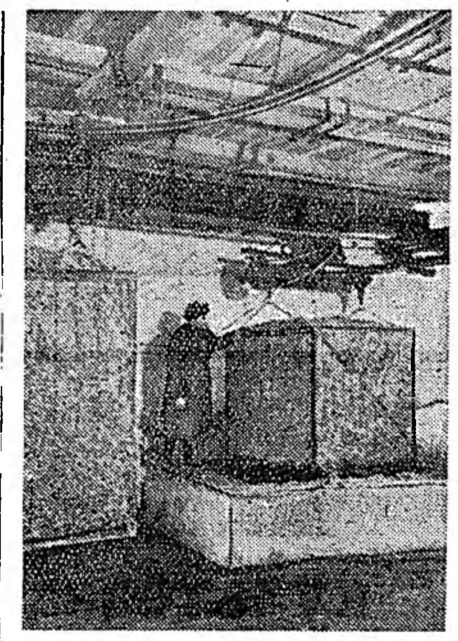

Сталинска областиин Старо-Бешевскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һайнаар хүгжөөгдэһэн ниитын малажалтай, олон һалбарита ажахы юм. Малайнь бүхы байранууд комплексноор механизировалагдаһан, мүн тэндэнь дүүжэн харгы татагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һүнэй-товарна фермын тэжээл бэлэдхэхэ цех. Малай байрада абаашагдахаар бэлэдхэгдээд байһан тэжээл.

ТАСС-эй фотохронико.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо

КОМСОМОЛЕЦУУД МАЛАЖАЛДА ХҮДЭЛМЭРИЛХӨӨР ГАРАНА.

Малажалай продуктнуудые ехэдхэхэ тухай колхозуудай урда табигдаад байһан зорилгонуудые бэелүүлэлсэхээр зориһон манай колхозой комсомолецууд сэхэ малажал дээрэ хүдэлмэрилхөөр гаража байна.

Жэшээлхэдэ, комсомолецууд Соня Цыремпилова, Нина Жамбалова, Долгор Дондокова, Гармаракша Батажапов ба бусад хамта арба гаран хүн, хониной отаранuудта хүдэлмэрилнэ. Илангаяа түл абалгада тэдэнэр ехэ туһаламжа үзүүлжэ байна.

АЖАЛТА ҮДЭРТӨӨ ОЛЗО ХУБААБА

1954 оной ажахын жэлэй дүнгүүд гаргагдажа, колхознигууд ажалта үдэртөө талха таряа, мүнгэ ехээр абана.

Гаргагдаһан дүнгүүдэй ёһоор колхоз ажалта үдэр бүхэндэ 2 түхэриг 20 мүнгэ, 3 килограмм ороохо ба бусад зүйлнүүдые хубаагаа.

Колхозой түрүү малшан Ханда Намдакова 5350 килограмм таряа, 2000 гаран түхэриг мүнгэ, 156 килограмм мяха, мүн Норбосамба Бадмаевай бүлэ 3759 килограмм ороохо, 3117 түхэриг мүнгэ, 205 килограмм мяха абаа.

ОРОЛДОСОТОЙ БИБЛИОТЕКАРЬ

Нёдондо зунһаа эхилэн Норжомо Батуевна Осорова колхозой дэргэдэхи хүдөөгэй библиотекэдэ хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэ өөрынгөө ажалда ехэ ханамжатайгаар хандана.

Нүхэр Осорова ном уншаха хэрэгэй али зэргэ туһатай, һайн байһые колхознигуудта ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэдэг. Гадна, тэдэнэй ном шэлэн абажа уншаха хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлдэг байна. Оролдосотой ажалаараа тэрэ уншагшадайнгаа дунда хүндэтэй болонхой.

Холын гүүртэнүүд, отарануудта хүдэлмэрилжэ байһан малшадые һони һонин номуудаар саг үргэлжэ хангажа байха зорилгоор Норжомо Батуевна 4 нүүдэл библиотечкэнүүдые бүридхэжэ эльгээгээ. Тиин тэдэнэйнгээ номуудые үе үе болоод лэ һэлгүүлжэ байдаг.

Мүнөө нүхэр Осоровагай даажа байһан библиотекэдэ ороходо аятай зохид, дулаан сэбэр, гоёор шэмэгдэһэн байдаг юм.

Ж. Намсараев.

Хориин аймаг.

Шэнэ номууд

Республикын магазинууд, киоскнууд шэнэ номуудые олоор абаад, худалдаанда гаргаба. Тэрэ тоодо:

С. Титаренко. — Советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлые улам бэхижүүлхын тула КПСС тэмсэнэ. 80 мүнгэтэ.

Д. А. Чугаев. — Коммунистическэ парти—советскэ олонациональна гүрэниие байгуулагша. 1 түхэриг 45 мүнгэтэ.

«Шэнэ ба боро газарые элдүүрилэн ашаглахын түлөө тэмсэл». Алтайска хизаарай МТС-үүд ба колхозуудай дүй дүршэлһөө. 5 түхэриг 35 мүнгэтэ.

«Агрономдо туһаламжа». 1-дэхи хэблэл. 6 түхэриг 55 мүнгэтэ.

«Зоотехнигтэ туһаламжа». 1-дэхи хэблэл. 5 түхэриг 60 мүнгэтэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай зууршалгые хараадаа абажа, Культурын министерствые хүтэлбэрилжэ шадаагүй дээрэһээнь нүхэр Г. Ф. Александровые СССР-эй Культурын министрын уялгаһ[аань] сүлөөлбэ.

Президиум нүхэр Н. А. Михай[ло]вые СССР-һээ Польско Арадай Р[ес]публикада байгаа Посолой уял[гы]һаань сүлөөлөөд, СССР-эй Кул[ь]турын министрээр томилбо.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

Московско Зүблөөнэй шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан хэгдэһэн консультацинууд

Европодо эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха талаар европейскэ гүрэнүүдэй Московско Зүблөөнэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, Московско Зүблөөндэ хабаадагша найман гүрэнэй хоорондо хани барисаан, харилсан ажаллалга болон харилсан туһалалсалга тухай Договор баталха тушаа һүүлэй үедэ Советскэ Союзай, Польско Арадай Республикын, Чехословацка Республикын, Германска Демократическа Республикын, Венгерскэ Арадай Республикын, Болгариин Арадай Республикын ба Албаниин Арадай Республикын правительствонуудай хоорондо консультацинууд үнгэргэгдөө.

Парижска хэлсээнүүдэй эсэсл[ээ] баталагдаа һаань, дурсагдагша г[ү]рэнүүдэй аюулгүй байдал ханга[ха] ба Европодо эб найрамдал сахи[ха] зорилгоор баталагдаха иимэ До[го]ворой принципүүд тушаа, Договор[то] хабаадагша гүрэнүүдэй нэгэдэх[э] командованиие эмхидхэхэ туша[а] дурсагдаһан гүрэнүүдэй правител[ь]ствонуудай хүсэд нэгэн һанал[тай] байһаниинь эдэ консультацинууд[ай] үедэ элирүүлэгдээ.

Найман гүрэнэй правительствону[у]дай консультацинуудта тэрэшэл[эн] Хитадай Арадай Республикын пр[а]вительство хабаадалсажа, хараал[а]даһан хэмжээ-ябуулгануудые бүр[и] дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүл[ээ]. (ТАСС).

Майн Нэгэнэй хүндэлэлдэ

— Майн Нэгэнэй һайндэр болотор һараһаа үлүүхэн саг үлэжэ байна. Энэ һайндэрые советскэ хүнүүд ажалай шэнэ шэнэ амжалтаар угтадаг зантай. Манай цехын коллектив табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байха зуураа, Майн Нэгэниие үйлэдбэри дээрээ шэнэ амжалта туйлан угтаха зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байна, — гэжэ ПВЗ-гэй арматурна цехын солото токарь Сергей Капустин хөөрэнэ.

Арматурна цехынхид үйлэдбэриингөө суглаан дээрэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа. Тэрээн соонь арматура бүтээхэ һарынгаа түсэбые апрелиин 23-да дүүргэжэ котельнэ цехтэ тушааха, продукциинь өөрынь үные 3 процентээр химдаруулха, 50 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэн зөөри арьбалха гэжэ хэлэгдэнэ. Энэ уялгаяа бодотоор бэелүүлхын тулада арматурщигууд ажалай вахтада жагсаба. Дээшэлүүлэн абаһан уялгаяа дүүргэхын тулада хуушанайхяар[аа] хүдэлмэрилжэ болохогүй. Тиимэ[һээ] мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар те[х]ническэ һуралсал эмхидхэгдээ. Т[э]рээндэ цехын 30 гаран хүдэлмэ[ри]шэд хабаадалсажа, токариин, сл[е]сариин мэргэжэлнүүдые шудал[на]. Халаан бүхэнэйнгөө нормые 3[00] процент дүүргэдэг слесарьнууд Пе[тр] Лященко, Михаил Михеев, Бор[ис] Мамаев болон бусад техническэ һу[]ралсалые хүтэлбэрилгэдэ хабаад[ал]сан, өөрынгөө ажалай дүй дүрш[э]лые залуушуулда дамжуулан үгэн[э]. Гадна, тэдэнэр хүдэлмэриингөө ү[е]тус бүридөө һурагшадые даа[жа] абаад ажаллана.

Цехын хүдэлмэришэд, инженерно техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ туйлан, Майн Нэгэнэй һайндэрые угтаха гэһэн э[хэ] мэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхил[лэ]бэ.

Э. Качунас.

Квартальна түсэбөө болзорһоонь 20 үдэр урид дүүргэбэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай заводууд 1955 оной түрүүшын үдэрһөө нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилнэ. Колбасна, консервын заводуудай коллективүүд, тэрэшэлэн мал үүсэлэлгын цехынхид мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанай ашаар продукци үйлэдбэрилхэ нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь 20 хоног урид дүүргэбэ. Мартын 17 болотор квартальна түсэбһөө гадуур нэгэ эшелон консервэ, колбасна зүйл оронoй промышленна центрнүүдэй ажалшадта эльгээгээ. Кварталай эсэс болотор үшөө хэдэн эшелон продукци үйлэдбэрилэн гаргагдаха байна.

Табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар комбинадай заводууд ба цехүүд[эй] хүдэлмэриие тус тустаһь хара[а] болоо һаа, малай гэдэһэ дотор ар[]гадаг цехынхид горьтой амжал[та] туйлажа байна. Тэдэнэр март һа[]рынгаа даалгабариие үлүүлэн дү[үр]гэнхэй. Эндэ нормоёо дүүргэдэг[гүй] хүн үгы. Ажалай новаторнууд нүх[эд] Лазаренко, Табункина, Коновалов болон бусад түрүүшын хоёр һа[ра] хахад соо тус бүридөө 5 һарын но[р]мо дүүргээд байна.

Иигэжэ мяха-консервын комби[на]дай түрүү предприятинуудай ко[л]лективүүд Майн 1-нэй һайндэр бол[о]тор хахад жэлэйнгээ даалгабари[ие] дүүргэхэ зорилготойгоор бүхы х[ү]сэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ бай[на].

А. Шестаков.

Һаалишадай мүрысөөн үргэдэнэ

«Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө Яруунын аймагай колхозуудай малшад эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Хүдөө ажахын энэ жэлэй табан һарын турша соо үнеэдһээ һү һаалгаар социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд һаяхан гаргагдаа.

Тус мүрысөөндэ Маленковой нэрэмжэтэ колхоз түрүүлжэ ябана. Энэ колхозой һаалишад харууһалжа байһан үнеэн бүхэнһөө һү һаалгые үнгэрэгшэ һарынхида орходоо нилээд дээшэлүүлээ. Һаалишан Долгор Базарова һаамхай үнеэн бүхэнһөө 627 литр һү һаагаа. Тэрэ хадаа аймаг дотороо эрхим амжалта туйлаһан түрүү һаалишан болоно. Тэрэшэлэн үнеэн бүхэнһөө Бальжима Цыдендамбаева 818 литр, Санжима Балданова—539, Ханда Жалсанова—502 литр һү һааһан байна.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо ажалай түрүү арга методуудые үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар һү һаалга нилээд дээшэлһэн байна. Малажалай фермэнүүд, гүүртэнүүд дээрэ тугалнуудые эхэһээнь һалгаагаад, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ метод хэрэглэгдэнэ, үнеэдээ гурба дахин һаалга эмхидхэгдэнхэй.

— Үнеэдээ гурба һаадаг болоһонһоомнай хойшо һү үгэлгэнь нилээд дээшэлһэн, һүниинь һураггүй үдхэн болоо,—гэжэ МТФ-е даагша Д. Базаров хөөрэнэ. — Мүнөө жэлдэ һаамхай үнеэн бүхэнһөө 1600 литр һү һааха уялга абанхайбди.

Энэ уялгаяа дүүргэхын түлөө артелиин һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэнэ. Үдэр ерэхэ бүри түрүүшүүлэй тоо олошорно. Һаалишад Гунжит Ванчикова, Цырен Доржиева, Цыж[]Ванчикова гэгшэд харууһалжа б[ай]һан үнеэн бүхэнһөө һү һаалгые ни[]лээд дээшэлүүлжэ, түрүүшүү[лэй] дунда оронхой.

Һү һаалгаар колхозууд хоорон[дын] социалистическэ мүрысөөндэ Ки[ро]вэй нэрэмжэтэ артель хоёрдохи һ[у]ри эзэлэнхэй. Һаалишад Н. Цыде[нo]ва, Г. Жамьянова, Л. Житихина [ба] бусад ажалай түрүү дүй дүршэ[л] амжалтатайгаар хэрэглэжэ, ма[л]һайнаар харууһалжа, үнеэдэй [һү] үгэлгые нилээд дээшэлүүлээ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхо[зой] түрүү һаалишад М. Чимито[ва], Б. Дамбаева гэгшэд үнеэн бүр[и] 500 шахуу литр һү һаагаа. Тэд[э] удаадахи һарада энэ тоогоо нил[ээд] дээшэлүүлхэбди гэжэ хөөрэнэд.

«Улаан туяа», Ворошиловай [нэ]рэмжэтэ, Карл Марксын нэрэмж[этэ] болон бусад зарим колхозууд үне[эд]һээ һү һаалгые үнгэрэгшэ жэ[л] энэ үеынхидэ орходоо нилээд дээ[шэ]лүүлһэн байна.

Гэбэшье, аймаг дотор үбэлэй [] үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүү[лжэ] шадаагүй колхозууд бии. Жэшэ[э] Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (т[ү]рүүлэгшэнь нүхэр М. Санданов) [] литрһээ дээшэ һү һааһан нэгэ[шье] һаалишан байхагүй. Тус колхо[з] һаамхай үнеэн бүхэнһөө миил 10[0] литр һүн һаагдаа. Мүн «Коммун[из]» ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозу[уд] бүришье бага һү һаагдана.

Үнеэдээ һайнаар эдеэлүүл[ж]э харууһалаад байхада үбэлэй сагта зунайхиһаа балай ехэ д[у]гүй һүн абтаһан байна гэжэ аймаг[ай] түрүү колхозуудай дүй дүршэл [эн]тээр харуулна.

Б. Цыден[ов].

Советскэ Союзай Маршал Леонид Александрович ГОВОРОВ

КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүнэй кандидат СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Советскэ Союзай Обороны Министрын Орлогшо Советскэ Союзай Маршал Леонид Александрович Говоров удаан саг соо хүндөөр үбшэлһэнһөө уламжалан энэ оной мартын 19-дэ наһа бараба.

Маршал **Л. А. Говоровой** наһа барахадань, Советскэ гүрэн, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Советскэ Армиин элитэ ехэ полководецуудай нэгые, сэрэгэй ехэ ажал-ябуулагшые, манай эхэ ороной ба Коммунистическэ партиин үнэн сэхэ хүбүүе алдаба.

Леонид Александрович **Говоров** армие байгуулха ба манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, мүн тэрэнэй дайсадтай шэн зоригтойгоор тэмсэхэ хэрэгтэ гушан жэлэй турша соо бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ, тон ехэ дайшалхы дүй дүршэлөө зорюулһан юм.

Л. А. Говоровой оюун бэлигтэй сэрэгэй начальник ба элитэ ехэ полководец байһаниинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ тодоор ехээр харагдаһан байна. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг сэрэгүүд тон хэшээлтэй ба хүндэтэй дайшалхы замые гаража, манай Эхэ ороной сэрэгэй алдар солын түүхэдэ баатаршалгын хуудаһануудые нээһэн байна.

Л. А. Говоров хадаа Москвагай доро болоһон агууехэ байлдаанай үедэ немецко-фашистска булимтарагшадые үй бута сохиһон армие, Ленинградые хамгаалалгын ба герой-городой блокадые усадхалгын үедэ фронтын сэрэгүүдые эрхим һайнаар хүтэлбэрилһэн байна.

Фронтын сэрэгүүдые шадамараар хүтэлбэрилһэнэйнь түлөө, ехэ хэмжээнэй сэрэгэй ябуулгануудые амжалтатайгаар хэһэнэйнь түлөө, тэрээндэ Советскэ Союзай Маршалай нэрэзэргэ олгогдоһон байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Обороны Министерстводэ хүтэлбэрилхы тушаалнуудта ажаллаха зуураа, Советскэ гүрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые саашадань бэхижүүлхын ба нарижуулан һайжаруулхын тулада өөрынгөө бүхы эршэтэ хүсэ шадалые, дүй дүршэлые ба эрдэм бэлигые **Л. А. Говоров** зорюулһан байна.

Эхэ оронойнгоо үмэнэ **Л. А. Говоровой** ехэ габьяатай байһые Советскэ правительство үндэрөөр сэгнэһэн байгаа. Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ тэрээндэ олгогдоо, «Победа» орденоор, Ленинэй табан орденоор, «Улаан Тугай» гурбан орденоор, Суворовой 1-дэхи шатын хоёр орденоор, Кутузовай 1-дэхи шатын орденоор, «Улаан одон» гэжэ орденоор ба олон медальнуудаар тэрэ шагнагдаһан байна.

Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшүүд элитэ ехэ полководец—Советскэ Союзай Маршал **Л. А. Говоровой** хуурсаг дээрэ дайшалхы тугуудаа тонгойлгохо зуураа, тэрэнэй саг̇һаа урид наһа барһые бүхы советскэ арадтай хамта гүнзэгы ехээр шаналһа.

Эхэ орондоо үнэн шударгыгаар алба хэлгын, Коммунистическэ партида хизаарлашагүй үнэн сэхэ байлгын жэшээ харуулһан элитэ ехэ полководец, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай герой тухай дурасхаалые советскэ хүнүүд ба Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшүүд сээжэ зүрхэндөө хэтэдэ хадуужа ябахал.

Булганин, Ворошилов, Жуков, Василевский, Конев, Соколовский, Н. Кузнецов, Жигарев, Тимошенко, Малиновский, Мерецков, Буденный, Бирюзов, Баграмян, Москаленко, Еременко, Гречко, Чуйков, Неделин, Яковлев, Пересыпкин, Варенцов, В. Казаков, Чистяков, Вершинин, Малинин, Антонов, Маландин, Желтов, Ф. Кузнецов, Берг, Белокосков, Петров, Курасов, Полубояров, Прошляков, Виноградов, Захаров, Горбатов, Батов, Радзиевский, Федюнинский Лучинский, Людников, Жадов, Курочкин, Одинцов, Шумилов, Фролов, Колпакчи, М. Казаков, Троценко, Пухов, [illegible] Кузнецов, Белов, Константинов, Голиков, [illegible]аткин, Рытов, Батицкий, Фокин, Басистый, Горшков, Пантелеев, [illegible]абаненко, Головко, Касатонов, Иванов, Бескровнов, Шафранов.

Советскэ Союзай Маршал нүхэр Леонид Александрович Говоровой үбшэн ба наһа бараһанай шалтагаан тухай МЕДИЦИНСКЭ ЗАКЛЮЧЕНИ

Нүхэр Л. А. Говоров хадаа гипертоническа ба юрэнхы атеросклероз гэжэ һудаһанай үбшөөр үнинэй зобдог байһан юм.

1954 оной июльдэ зүрхэнэй ордоһодог үбшэн хүндөөр хүрэжэ, зүрхэнэйнь муудажа эхилһэн байгаа. Эмнэлгэ хэгдэһэн дээрэһээ удаань һарануудтань бэень юрэнхы дээрээ нэгэ бага һайжарһан юм. Гэбэшье, зүрхэнэйнь энэ үбшэн 1955 оной февральда дахин һэдэржэ нүхэр Л. А. Говоровой бэень улам муудаа. 1955 оной мартын 2-то зүрхэнэйнь үбшэнэй гурбадахяа һэдэрхэдэ бэень бүри ехээр муудаһан байна.

Зүрхэнэйнь үбшэнэй удаа дараалан ордоһолһонһоо уламжалан уушханиинь муудажа, үбшэниинь бүри ехээр хүндэрһэн байна.

Бэедэнь патолого-анатомическа шэнжэлэлгэ хэжэ үзэхэдэ һудаһануудайнь, илангаяа зүрхэнэйнь артеринүүдэй хубилжа хатуу болоһониинь элирһэн ба зүрхэниинь олон тээгээ муудаһан ба һорьоотон хубилһан, мүн хоёр уушханиинь хубилжа хэдэн газартаа сэртэһэн байгаа.

Зүрхэнэйнь эдэгэхэгүйгөөр үбшэлжэ хубилһан ушар наһа бараһанайнь шалтагаан болоно.

СССР-эй Элүүрые Хамгаалгын Министерствын 4-дэхи Управлениин Начальник, профессор А. М. МАРКОВ.

Московско округой Сэрэгэй-Медицинскэ Управлениин Начальнигай Орлогшо, медицинскэ албанай генерал-майор И. И. КУПЕРИН.

Медицинскэ Наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент, профессор **В. Х. ВАСИЛЕНКО.**

Медицинскэ Наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент, профессор **А. И. СТРУКОВ.**

Советскэ Армиин Главна патолого-анатом, профессор **А. В. СМОЛЯННИКОВ.**

Медицинскэ наукануудай кандидат **Н. П. ВОЩАНОВА.**

1955 оной мартын 19.

Советскэ Союзай Маршал Л. А. Говоровой хуурсагай дэргэдэ

Элитэ ехэ полководецуудай нэгэн Советскэ Союзай Маршал Леонид Александрович Говоров наһа бараһан Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшүүд тон ехээр шаналан гашуудана, саг̇һаа урид наһа бараһан тушаань советскэ арад гүнзэгы ехээр шаналһа.

Наһа барагшатай Москвагай ажалшад мартын 21-дэ хахасаба. Союзуудай Байшангай Колонно зал шаналал-дурасхаалай байдалтай. Хрустальна люстрэнүүд хара лентээр хүрээлэгдэнхэй байна. Ногоон пальманууд ба сэсэгүүдэй дунда байһан үндэр табсан дээрэ наһа барагшын бэетэй хуурсаг табяатай байна. Хара туузаар шэмэгдэһэн улаа ягаан барилдаа туг хуурсаг дээрэнь тонгойлгон табяатай байна. Хаа хаанагүй венокнууд табяатай. КПСС-эй Центральна Комитедэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Обороны Министерствын, КПСС-эй МК-гэй ба МГК-гэй, ажалшадай депутадуудай Московско Соведэй, ВЛКСМ-эй, ЦК-гэй, сэрэгэй академинүүдэй болон сэрэгэй частьнуудай зүгһөө веногууд хуурсагайнь хажууда табигдаһан байна.

Колонно залда оролго үдэрэй 11 часта эхилнэ. Полководецые һүүлшынхеэ хүндэлхын тулада столицын ажалшад ерэнэ. Тэдэнэй тоодо металлургнууд болон машина бүтээгшэд, эрдэмтэд ба уранзохёолшод, албахэгшэд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, оюутанууд, багшанар, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Маршал Говоровой хүтэлбэреэр байлдаанда ябаһан Советскэ Армиин сэрэгшүүд оролсоно.

СССР-эй Обороны Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков, Правительственна Комиссиин гэшүүд, Советскэ Союзай маршалнууд ба адмиралнууд: А. М. Василевский, И. С. Конев, В. Д. Соколовский, Н. Г. Кузнецов, П. Ф. Жигарев, С. К. Тимошенко, К. А. Мерецков, С. М. Буденный, С. С. Бирюзов, И. Х. Баграмян, К. С. Москаленко, А. И. Еременко, В. И. Чуйков, М. И. Неделин хуурсагай дэргэдэ хүндэтэ харуулда зогсожо жагсана.

Оюун бэлигтэй полководец, Эхэ оронойнгоо үнэн сэхэ хүбүүе манай ороной Зэбсэгтэ Хүсэнүүд алдаба. Леонид Александрович Говоров хадаа Советскэ Армие байгуулха ба түрэл гүрэнэйнгөө хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, мүн тэрэнэй дайсадтай шэн зоригтойгоор тэмсэхэ хэрэгтэ ами наһанайнгаа 35 гаран жэлые зорюулһан байна. Тэрэ хадаа советскэ арадаар ехээр хүндэлэгдэдэг, олондо мэдээжэ болоһон ба дурлагдадаг полководецуудай нэгэн байһан юм.

Маршал Говоровтой хахасахын тулада москвагайхид таһалгаряагүйгөөр ошожол байна. Полководецые һүүлшынхеэ хүндэлэн ёһолхо зуураа, столицын ажалшад веногуудые асаран табижал байна. 1941—1942 оной үбэл Москва шадар болоһон байлдаанда Говоровой командалһан сэрэгүүд столицые амжалтатайгаар хамгаалһан, һүүлээрнь, урдаһаань добтолго хэжэ Можайск, Руза болон Московско областиин бусад городуудые сүлөөлһэн юм.

Маршалай хуурсагай дэргэдэ москвагайхидтай хамта Ленинградай түлөөлэгшэд веногуудые табяа. Говоровой командалжа ябаһан Ленинградска фронтын сэрэгүүд герой-городой блокадые усадхалгада, удаань Карельскэ шэлэдэ ба Балтика шадар дайсанай сэрэгүүдые үй бута сохилгодо амжалтатайгаар хабаадалсаһан юм.

Гурба минута болоод лэ хүндэтэ харуул һэлгэгдэнэ. Элдэб түрэлэй бүхы сэрэгүүдэй түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Маршал Говоровой сэрэгүүдтэ ябажа алдарта дайшалхы зам гараһан сэрэгшүүд хүндэтэ харуулда жагсана.

Сэрэгшүүдтэй хамта, Москвагай ба областиин ажалшад — автозаводойхид, «Серп и Молот» гэжэ заводой металлургнууд, «Трехгоркын» бүд нэхэгшэд, студентнүүд, уранзохёолшод, академигүүд, колхозниигууд, механизаторнууд хуурсагай дэргэдэ хүндэтэ харуулда жагсалсана. Гүнзэгы ехэ шаналалай тэмдэг тэдэнэй нюурнуудта элеэр харагдана.

Шаналал-гашуудалай аялганууд дуулдана. Хуурсагай урдуур олон тоото хүн зон, наһатайшуул, мүн хүүгэд ябажа гарана. Танил хүндэтэ нюурыень һайнаар харахын тулада тэдэнэр аалиханаар ябажа гарана. Советскэ арадай үмэнэ полководецын тон ехэ габьяатай байһанайнь тэмдэгүүд—орденууд наһа барагшын үбсүүндэ харагдана. Маршал Говоров хадаа Ленинэй табан орденоор, «Победа» орденоор, бусад олон орденууд болон медальнуудаар шагнагдаһан юм. Тэрээндэ Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдоһон байгаа.

Гражданска дайнай геройнууд Маршалай хуурсагай урдуур толгойгоо тонгойлгон ябажа гарана. Тэдэнэр Советскэ залуу республикын илалтын түлөө байлдаануудта Л. А. Говоровтой хамта ябажа тэмсэһэн байна.

Сэрэгэй атташенүүд, Москвада байдаг хэдэ хэдэн дипломатическа түлөөлэлгын газарнуудые толгойлогшод советскэ полководецые хүндэлэн ёһолно. Тэдэнэр хуурсагайнь дэргэдэ веногуудые табина.

Эдир залуу суворовецууд, нахимовецууд, тусхай һургуулинуудай һурагшад зал соогуур ябажа гарана.

17 час 40 минута. Коммунистическэ Партиин ба Советскэ Правительствын хүтэлбэрилэгшэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, М. А. Суслов, СССР-эй Обороны Министр Г. К. Жуков хүндэтэ харуулда зогсоно.

Маршал Говоровой хуурсагай урдуур Москвагай ажалшадай ябажа гаралга хэдэн час соо үргэлжэлөө. 22 часта Колонно залда хүн орохоёо болино. Хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ Правительственна Комиссиин гэшүүд, Маршал Говоровой ханинар ба дайшалхы соратнигууд, тэрэнэй түрэлхид ба дүтынхид хүүрэйнь табяатай табсангые тойрон жагсана. Наһа барагшатай хахасалгын һүүлшын минутанууд болоно.

(ТАСС).

Нүхэд колхозниигууд!

Кукуруза ехээр тарибал, таряа, силос, ногоо ехээр абахабди

Кукурузын удхашанарые тооногүй

Тарбагатайн аймагай колхозууд город шадарай зоно до ороно. Тиимэһээ эндэхи колхозуудһаа үдэр бүри Улан-Удэ городто хэдэн мянган литр һүн абаашагдажа байдаг. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй һүүлдэ Тарбагатайн аймагай зарим түрүү колхозууд ажахынгаа олзо доход ехэтэй һалбари болохо малажалые ойрын хэдэхэн жэлдэ эрид түргөөр хүгжөөхэ гэжэ шиидхээ. Тиигээд мүнөө жэлдэ малдаа хүсэд хүрэхэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхын тулада кукуруза ехээр тариха гэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Ехэ-Куналейн МТС-эй харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 400 гектарта, Молотовой нэрэмжэтэ —200, «Гигант»—150 гектарта кукуруза тариха гэжэ байнхай.

Ехэ-Куналейн МТС-тэ мүнөө тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри яһала һайнаар ябуулагдажа захалаа. Бүхы колхозуудтаа кукурузые гансал квадратно-гнездовой аргаар тарихын тулада сеялкэнүүдые тааруулжа дүүргээ. Юрын хоёр сеялкэ 60х60 сантиметр зайтайгаар тарилга хэхээр тааруулагдаа, «СКГ-6» маркын нэгэ сеялкэ бии юм. Эдэ сеялкэнүүд МТС-эй харьяата гурбан колхозуудта хубаагдажа эльгээгдэхэ байна. МТС-тэ уржадэрһөө эхилжэ кукуруза тариха хүнүүдые бэлэдхэхэ 15 хоногой курса хүдэлмэрилжэ захалаа. Тэрэ курсада таряанажалай болон тракторна бригадануудай бригадирнууд, трактористнууд, комбайнернууд һуралсаха юм. Тэдэнэр кукуруза яажа ургуулха тухай заабаринуудтай танилсаха байна. Энэ курсые МТС-эй главна агроном нүхэр Мухин хүтэлбэрилхэнь.

МТС-эй харьяата колхозуудта кукурузын тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри мүн лэ эмхитэйгээр захалаанхай. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 200 гектар уһалагдадаг, үрэжэлтэй һайн газар таһалагдаад, мүнөө тэрээн дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэжэ байнхай. Энэ талмай дээрэ саһан тогтоогдожо дүүрээ, мүнөө наг шэбхэ гаргагдажа байна. Кукуруза тариха поли дээрэ хамта 60 хүн, 11 мори шарга табигдаа.

Мүн тэрэшэлэн энэ МТС-эй харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо кукурузын тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдажа байна. Эндэ кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри бригадынхидта даалгагданхай. Мүнөө энэ бригадада 120 хүн хүдэлмэрилнэ. Кукуруза тариха полинууд дээрэ саһан тогтоогдоо, наг шэбхэ гаргагдажа байна. Энэ жэлдэ колхоз силосноэ барилгануудаа хоёр дахин олошоруулхаар хараална. Силоснэ барилгануудта хэрэглэгдэхэ цемент хүсэд хүрэхөөр зөөгдэжэ асарагданхай, 300 гаран кубометр барилгын шулуун бэлэдхэгдээ. Энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

Эндэхи колхозуудта кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри яһала эмхитэйгээр захалаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Гэбэшье, аймагай нүгөө хоёр МТС-үүдтэ — Тарбагатайн, Жиримскэ МТС-үүдтэ кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ехэ муугаар ябуулагдажа байна. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн МТС-эй харьяата колхозууд энэ жэлдэ хамта 1500-гаад гектар газарта кукуруза тариха байһан аад, мүнөө бэлэдхэлэй хүдэлмэрииe үшөө эхилээдүй шахуу. Нүхэр Наталин түрүүлэгшэтэй «Победа» колхоздо кукуруза тариха газар шэлэгдэжэ олдобошье, поли дээрэ саһа тогтоохо, наг шэбхэ тарааха хүдэлмэри ябуулагданагүй. Энэ колхоздо хүдэлмэрилдэг Тарбагатайн МТС-эй агроном нүхэр Кожевникова өөрөө эдэбхи үүсхэл гаргадаггүй дээрэһээ тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие шамдуулха тушаа колхозой правлениһээ эрилтэ хэнэгүй.

Мүн тэрэшэлэн Калининай нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудта кукуруза тариха тушаа өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй. Калининай нэрэмжэтэ колхоз кукуруза тон багаар, оройдоол 70 гектарта тарихаар хараална.

Тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри Тарбагатайн МТС-тэшье ябуулагданагүй. Кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарихыг тула юрын сеялкэнүүдые тааруулха тухай эндэ һаял һанаашалагдажа байнхай. Өөһэдтөө, мүн харьяата колхозуудтаа тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие шамдуулха тушаа МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд—директор нүхэр Тантлевский, главна агроном нүхэр Соломинский, главна зоотехник нүхэр Флоренцова гэгшэд һанаагаа зобоногүй. Тус МТС-эй харьяата колхозуудта тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин иимэ муугаар ябуулагдажа байһанай шалтагааниинь хадаа кукурузын удхашанарые эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүсэд ойлгоогүй дээрэһээ, тэрэниие тоодоггүй ябадал мүн гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүн тэрэшэлэн Жиримскэ МТС-тэ, тэрэнэй харьяата колхозуудта кукуруза тарилгада бэлэдхэл үшөөл захалаадүй байһаар. Эндэхи зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд кукуруза тарихаһаа ехээр айдаг заншалтай. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кондраков, «Красный боец» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Максимов гэгшэд «манай эндэ эртэ хюруу унадаг» гэһэн шалтаг бариад, энэ жэлдэ мини лэ «туршалга» хэжэ, 50—60 гектарта тарилга хэхээр хараална. Эгээл талха таряа ехээр таридаг Тарбагатайн аймагта кукуруза ургахагүй гэбэл хэн үнэншэхэб? Эндэхи колхозууд гол түлэб һү үгэдэг мал үсхэбэрилдэг юм. Тиимэһээ малаа шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хүрэхөөр хангадаг болохын тулада кукуруза ехээр тариха хэрэгтэй. МТС-эй директор нүхэр Перевалов, главна агроном нүхэр Лоскутова гэгшэд колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн өөһэдынгөө зарим участково мэргэжэлтэдэй буруу һанал бодолтой тэмсэнэгүй, шэнинсын лэ ургадаг газарта кукуруза ургадаг юм гэжэ һайнаар ойлгуулнагүй.

А. Чебунин, аймагай газетын редактор.

Тарилгада бэлэдхэжэ байнабди

ЕХЭ-КУДАРА. **(Телефоноор абтаба).** КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум орон доторoo малажалай продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохо зорилго колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай урда табяа. Малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь колхозниигуудтаа туһалха зорилгоор манай МТС-эй механизаторнууд энэ жэлдэ харьяата колхозуудайнгаа полинууд дээрэ хамта 1670 гаран гектарта кукуруза тариха гэжэ шиидхээ. Мүнөө колхозууд мэргэжэлтэдэй туһаламжаар кукуруза тариха полинуудаа шэлэжэ олоод, тэдэ полинууд дээрээ саһа тогтоохо, наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэринүүдые хэжэ байна. Кукуруза тарихын тула хамта 1100 гаран гектар уһалагдадаг газар шэлэгдээ. Бэшэниинь үрэжэлтэй һайн хүрьһэтэй нуга тохой газарнуудта, пар дээрэ таригдаха юм.

Ерэхэ хабарай кукуруза тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын тулада мүн МТС зарим тэды хүдэлмэри хэжэ захаланхай. Кукуруза тарилга дээрэ хэрэглэгдэхэ машина техникэ хубаарилагдаа. 14 трактористнуудтай 8 трактор, маркеровко хэхэ 12 культиватор, 12 тракторна балуур, 8 сеялкэ кукуруза тарилга дээрэ хэрэглэгдэхээр хараалагдаа. Ороохото культурануудые таридаг юрын сеялкэнүүд квадратно-гнездовой аргаар кукуруза тарихаар тааруулагдажа байнхай. Гэбэшье, зарим детальнуудай дутуу байһан дээрэһээ энэ хүдэлмэри нэгэ бага һаатажа байна.

Үндэр ургаса ургуулхын тулада кукуруза тарижа ургуулха мастернуудые бэлэдхэхэ шухала. Энэ зорилгоор бидэнэр МТС-тээ тусхай курса нээгээбди. Тэрэ курсада 25—30 хүн ябана. Түрүүшын гурбан заняти үнгэргэгдэжэ, механизаторнууд кукурузын удхашанар тухай, тэрэниие яажа тариха тухай заабаринуудтай танилсаһан байна. Колхозуудтамнай 8-һаа 18 хүрэтэр хүнүүдһээ бүридэһэн кукуруза ургуулха тусхай 14 звенонууд бии болгогдоо. Колхозуудта хүдэлмэрилдэг агрономууд болон зоотехнигүүднай тэдэ хүнүүдтэй занятинуудые үнгэргэжэ захалаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо кукуруза ургуулха хүнүүдтэй 3 дахин, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо — 2 дахин занятинууд үнгэргэгдөө.

Мүнөө харьяата колхозуудаймнай кукуруза тариха полинуудай 400 гектар дээрэ саһан тогтоогдоод, наг шэбхэ гаргагдажа байна. Наг шэбхэ зөөхэ тракторна 5 тэргэ хэжэ колхозуудтаа эльгээгээбди, үшөө 6 тиимэ тэргэ хэгдэжэ байна.

Энэ жэлдэ бидэнэр колхозниигуудтай хамта кукуруза тарилгын, тэрэниие ургуулгын, хуряалгын агротехникые наринаар сахижа, гектарһаа дунда зэргээр 12 центнерһээ доошо бэшэ эдеэшэнтэжэ байһан буурсагуудые, 260—300 центнерһээ доошо бэшэ силостэ оруулагдаха ногоо хуряаха зорилготойбди. Энээнэй ашаар колхозуудаай үнсэн бүхэндөө 5—7 тонно силос дараха аргатай болохо юм.

Манай харьяата Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой садовод-новатор нүхэр Пепеляевай дүй дүршэл дээрэһээ харахада манай эндэ гансашье силостэ оруулагдаха ногоо бэшэ, мүн кукурузын үрэһэ хүрэнгэ абаха арга бии. Мүнөө Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо эмхидхэгдэһэн, огородно культурануудай кукурузын үндэр ургаса ургуулха комплексно бригадынхид нүхэр Пепеляевай хүтэлбэри доро 5 гектар дээрэ үрэһэнэй кукуруза ургуулха гэжэ шиидэнхэй. Энэ жэлдэ тус колхоздо хамта 383 гектар дээрэ кукуруза таригдаха байна.

Партиин ЦК-тэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон колхозниигууд болон механизаторнууднай ниитынгээ малые хүсэд хүрэхэ шэмэтэ тэжээлээр хангахын, тиин малһаа ашаг шэмэ абалгаяа горьтойхоноор дээшэлүүлхын түлөө ерэхэ хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахань лабтай.

А. Дмитриев, Кударын аймагай Ехэ-Кударын МТС-эй директор.

Зэдынхидэй үүсхэлээр

Малажалай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые уряалһан Зэдын аймагай комсомолецууд болон залуушуулай хандалгые Яруунын аймпотребсоюзай залуушуул халуунаар дэмжээ. Тэдэнэр Зэдын залуу малшадай үүсхэлые һайшааһан КПСС-эй обкомой тогтоолтой танилсаһанай һүүлдэ, өөһэдынгөө хүсөөр Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо энэ жэлдэ нэгэ культбаза, 100 тонно багтаамжатай силосэй нэгэ түхеэрэлтэ бариха гэһэн уялга абаа.

Силосэй түхеэрэлтэ июниин 1 болотор баригдажа дүүргэгдэхээр хараалагдаба. Энэ барилга хэхын тулада мартын 30 болотор 120 кубометр барилгын модо бэлэдхэхэ, барилга хэжэ байха 4 хүниие саг үргэлжэ хүдэлмэрилхөөр колхоздо эльгээхэ гэжэ залуушуул шиидхээ. Силосэй түхеэрэлтэ барихын тулада энэ жэлдэ аймпотребсоюзай комсомолецууд ба залуушуул хэдэн дахин воскреснигүүдые үнгэргэхэ юм. Залуушуул силос дараха түхеэрэлгэсэ ургаса хуряагдажа захалтар барижа ябабашье дүүргэхэ зорилготой. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ колхоз урда жэлнүүдэйхидээ орходоо һураггүй ехэ силос дарахаар хараалаа. Энэ жэлдэ Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 200-һаа доошо бэшэ гектар дээрэ кукуруза тариха юм.

Комсомолецууд болон залуушуул энэ хүдэлмэрииингөө хажуугаар малшадай дунда ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха байна.

Д. Батуев.

Комсомольско-залуушуулай звенонууд эмхидхэгдэнэ

Бичурын аймагай комсомолецууд болон залуушуул кукурузын үндэр ургасын түлөө тэмсэхэ тушаа ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй уряае халуунаар дэмжэбэ. Аймагай бүхы колхозуудта шахуу комсомольско-залуушуулай звенонууд эмхидхэгдэжэ байна. Ждановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ гурбан звено эмхидхэгдээ. Мүнөө залуушуул кукуруза тарихаар таһалагдаһан газарта нютагай үтэгжүүлгэнүүдые гаргажа байна. Мүн тарилгада нэмэлтэ тэжээл оруулхын тулада үнэһэ, шубуунай аргал суглуулжа захалаа.

Е. Балданова.

Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай сесси

ПЕКИН, мартын 21. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Ханойһоо иигэжэ дамжуулна:

Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай дүрбэдэхи сесси мартын 20-до эндэ нээгдээ. Суглаанай 200 депутадуудай тоодо тус тус национальностьнуудай, шажанай бүлэгэмүүдэй, мүн Урда, Хойто ба Центральна Вьетнамай элдэб ажалай хүн зоной түлөөлэгшэд оролсоно.

Президент Хо Ши Мин, правительствын гэшүүд, политическэ партинуудай, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ба арадай организацинуудай түлөөлэгшэд, дипломатическа корпусой гэшүүд ба Вьетнамда хиналта хэхэ уласхоорондын комиссиин түлөөлэгшэд сессиие нээлгэ дээрэ байлсаа.

Женевскэ хэлсээнүүдые дүүргэлгын түлөө, газарай реформо хэхын, арадай ажабайдалые һайжаруулхын ба арадай засагые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлые үргэлжэлүүлгэ сессиин зорилго болоно гэжэ Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ Тон Дук Танг сессиие нээхэдээ мэдүүлээ.

Урда Вьетнамай депутадуудые правительствын зүгһөө амаршалха зуураа, президент Хо Ши Мин иигэжэ мэдүүлээ: Урда Вьетнам хадаа Эсэгэ орондоо, арадтаа үнэн сэхэ юм. Тэрэ хадаа хойто зүг тээшэ—столица тээшэ, Вьетнамай Демократическа Республикын правительство тээшэ, Лао-Донг партиин Центральна Комитет тээшэ һанал бодолоо хандуулжа байдаг. Ороноо нэгэдүүлхэ гэһэн шууд сэхэ дура зоригые энэ сесси харуулха байна гэжэ Хо Ши Мин саашань хэлээ. Юһэн жэлэй саада тээ Ханойдо болоһон нэгэдэхи сессиһээ хойшо Национальна суглаан хадаа патриотическа дайнда илалта туйлалгада нилээд ехээр туһалаа гэжэ һануулха зуураа, эб найрамдалай, нэгэдэлэй, демократиин ба эсэгэ оронойнгоо нэгэдэлэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлые мүнөөнэй сесси үргэлжэлүүлхэ юм гэжэ Хо Ши Мин мэдүүлээ.

Национальна суглаанай 1953 оной декабрьда болоһон гурбадахи сессиһээ хойшонхи үе соо газарай реформын ямараар хэгдэжэ байһан тухай Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Тон Куанг Вьет гэгшын элидхэлые сесси шагнаһан байна.

Правительствын хүдэлмэри тухай премьерэй орлогшо Фам Ван Донг правительствын зүгһөө элидхэл хээ.

Албанида техническэ культуранууд таригдана

ТИРАНА, мартын 20. (ТАСС). Албанида техническэ культурануудай тарилга эхилээ.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ орон дотор техническэ культура ехээр таригдадаг болоһон байна. Сүлөөлэгдэхынгөө урда тээ Албани техническэ культуранууднаа тамхи, лён ба улһа таридаг байһан юм. Мүнөө сахарна свёкло, наран сэсэг, люцернэ, арахис таридаг болоо. Техническэ шухала культура болгошо хлопчатник мүн лэ таригдана. Техническэ культурануудай тарилгын талмай үнгэрэгшэ жэлдэ 1938 онойхитой сасуулбал 12 үлүүтэй дахин ехэ болоо.

1954 онойхитой сасуулбал мүнөө жэлдэ сахарна свёклын тарилгын талмай 20 процентээр, тамхинай—12 процентээр, хлопогой 2,4 дахин ехэ болохо байна.

Халебтэ (Сири) советскэ фильмые һонирхон хараба

ХАЛЕБ. (Алеппо), мартын 20. (ТАСС). Сирийскэ университедэй дирекциин гуйлтаар СССР-һээ Сиридэ байдаг мисси «Волга-Дон» гэжэ советскэ документальна фильмые үсэгэлдэр Халебтэ Сирийскэ университедэй инженернэ факультедэй конференци-зал соо олониитэдэ харуулаа. Факультедэй бүхы профессорнүүд ба студентнүүд, тэрэшэлэн городой техническэ интеллигенциин олон тоото түлөөлэгшэд харалга дээрэ байлсаа. Харалгада хабаадагшад фильмые ехээр һонирхоһон байна.

Һүүлээрнь факультедэй декан, профессор, техническэ наукануудай доктор Хейр Эд-Дин Хаки фильм харуулга эмхидхэһэнэйнь түлөө советскэ миссиин түлөөлэгшэдтэ факультедэй зүгһөө ехэ баясхалан хүргөө.

«Хүн зоной аша туһада зорюулан советскэ арадай хэжэ байһан асари ехэ хүдэлмэри тухай энэ гайхамшагта фильмые бидэнэр тон ехэ һонирхолтойгоор хараабди» гэжэ д-р Хаки хэлээ. Эдэ үгэнүүдыень сугларгашад бултадаа альга ташан угтаа.

Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгэдэ ба атомна зэбсэг үйлэдбэрилгэдэ эсэргүүсэлгэ

Лондондо митинг болобо

ЛОНДОН, мартын 21. (ТАСС). Мартын 20-до Лондондо Трафальгар-сквертэ митинг болоо. Тэрэниие эб найрамдалые хамгаалха Английска комитет эмхидхээ. Водородно бомбые хорихын түлөө, Баруун Германиие зэбсэглэхэ түсэбүүдһээ арсахын түлөө тэмсэхэ уряатайгаар энэ митинг үнгэрөө, тэрээндэ хэдэн мянган хүн хабаадаһан байна.

Эб найрамдалые хамгаалха Английска комитедэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Гордон Шаффер, мэдээжэ эрдэмтэ профессор Дж. Бернал, Великобританиин коммунистическэ партиин секретарь Гарри Поллит, ашаа тээгшэдэй ба докёрнуудай национальна профсоюзай генеральна секретарь Ричард Баррет, Ковентри городой муниципальна соведэй гэшүүн Эдвард Диксон болон бусад митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Атомна зэбсэг хорихо ба Баруун Германиие зэбсэглэхэ түсэбүүдые болюулха эрилтэнүүдые үгэ хэлэгшэдэй хэхэдэнь, митингдэ хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар һайшаан угтаһан байна.

«Эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан арадуудай хүсөөр» атомна дайе зайсуулха шухала байһые Гарри Поллит үгэ хэлэхэдээ онсо тэмдэглээ. Советскэ Союзые буржуазна пропагандын хардадагые элишэлхэ зуураа, хүн зониие олоор хюдаха зэбсэгые хорихын түлөө, юрын буу зэбсэгые ниитэ дээрэнь хороохын түлөө имагтал Советскэ Союз шууд сэхээр тэмсэдэг байна гэжэ Поллит һануулаа.

Английска арадай үмэнэ сэхэ табигдажа байһан зорилгонууд тухай хэлэхэдээ бүхы ажалшадай нэгэдэмэл ябуулгануудай үндэһэ һуури болгон доро дурсагдаһан программые Поллит дурадхаһан байна:

«1. Атомна ба водородно зэбсэгэй бии бүхы запасуудые усадхаха, энэ зэбсэг үйлэдбэрилгые хорихо, бүхы буу зэбсэг горьтойгоор хороохо тухай хэлсээ баталха.

2. Эдэ зорилгонуудые туйлахын тулада дүрбэн гүрэнэй хэлсээнүүдые дары хэхэ. Иимэ хэлсээнүүдтэ хабаадалсахаһаа Холбоото Штадуудай арсаа һаань, Советскэ Союзтай иимэ хэлсээ үнгэргэхэ тухай Англи үүсхэл гаргаха ёһотой. Юуб гэхэдэ, Англи, Советскэ Союз хоёрой нэгэн хамта байгаа һаа, ямаршье ондоо гүрэн гү, али бүлэг гүрэн дай эхилхэһээ түбэгшээхэ байна.

3. Германиие зэбсэглэхэ тухай лондонско ба парижска хэлсээнүүдые буруушааха.

4. Англиһаа американска бүхы сэрэгүүдые гаргаха ба Англидахи американска базануудые усадхаха.

Митингдэ хабаадагшад резолюци баталан абаа. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Англида водородно бомбо үйлэдбэрилдэг болохо, саашадаа боложо магад ямаршье томо тулалдаае атомна дайн болгохо гэжэ английска правительствын гаргаһан шиидхэбэри английска арадай дура зоригто бүдүүлигээр зүришэнэ. Энэ шиидхэбэри хадаа эб найрамдалда болон Англиин аюулгүй байдалда тон ехэ гай түбэг тохёолдуулха гэжэ резолюци соо хэлэгдэнэ. Доро дурсагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ гэжэ митингдэ хабаадагшад уялга абаа гэбэл: «Ядерна ямаршье зэбсэг үйлэдбэрилгые ба хэрэглэлгые хорихо, тэдэ зэбсэгүүдэй бүхы запасые усадхаха; Баруун Германиие ямаршье аргаар зэбсэглүүлхэгүй; Хитадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсуулхагүй; хэлсээ туйлажа, буу зэбсэг ниитэ дээрэнь хуряаха талаар бэелүүлэгдэжэ боломоор түсэб зохёожо арсалдаата асуудалнуудые гуримшуулха зорилгоор агууехэ гүрэнүүдэй хоорондо хэлсээнүүдые дары үнгэргэхэ».

Митингын һүүлээр тэрээндэ хабаадагшадай нилээд олониинь дайнда наһа барагшадай памятник тээшэ ошожо, тэндэ веногуудые табяа.

Германска милитаризмые һэргээхые французска арад хэзээдэшье зүбшөөхэгүй!

Эб найрамдалай французска Национальна соведэй хандалга

ПАРИЖ, мартын 19. (ТАСС). Парижска хэлсээнүүд тухай Республикын соведтэ үгэ хэлэлгын мартын 23-да эхилхээ байһантай дашарамдуулан французска арадта хандаһан хандалгые эб найрамдалай Национальна совет толилһон байна. Францида хариин гүрэнүүдэй зүгһөө бүдүүлигээр баалалтануудай хэгдэдэг байһые буруушаалга энээн соо элишэлэн мэдүүлэгдэхэ зуураа, эдэ баалалтануудтань французска правительствын эсэргүүсэлгэ хэдэггүй байһан тухай онсо тэмдэглэгдэнэ.

«Мүнөөнэй оршон байдалда парижска хэлсээнүүдые Республикын соведэй һайшаагаа һаань, энэнь аденауэровска Германиин эрилтые үгэ дуугүйгөөр дүүргэһэн ябадал болохо байна. Тус хэлсээнүүдые эсэслэн баталалга яаралтайгаар зэбсэглэхэ ба атомна дайнда бэлэдхэхэ аюултай замда Франциие түлхин оруулха байна гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ.

Парижска хэлсээнүүдые буруушаахые эрижэ байһан нациин нэгэн һаналта дура зориг тухай Республикын соведэй гэшүүдтэ мэдүүлхыень бүхы патриодуудые эб найрамдалай Национальна совет уряалһан байна.

«Эгээн нангин интересүүдээ ба шиидхэбэри гаргаха эрхээ французска арад хариин гүрэнүүдэй мэдэлдэ оруулгахагүй гэжэ парламентын бүхы гэшүүд мэдэхэ ёһотой. Германска милитаризмые һэргээхые французска арад хэзээдэшье зүбшөөхэгүй!».

Шопенэй нэрээр соносхогдоһон пианистнуудай Уласхоорондын V конкурсын дүн

ВАРШАВА. (ТАСС). Польско хэблэлэй агентство мартын 19-дэ иигэжэ дамжуулба:

Шопенэй нэрээр соносхогдоһон пианистнуудай Уласхоорондын V конкурс Варшавада болоо. Тэрэнэй жюри конкурсын дүнгүүдые толилоо. Лауреадай нэрэзэргэдэ доро дурсагдаһан пианистнууд хүртөө: нэгэдэхи шан—Адам Харасевич (Польша), хоёрдохи — Владимир Ашкенази (СССР), гурбадахи—Фу Чун (Хитад), дүрбэдэхи—Бернар Рэнгессан (Франци), табадахи—Наум Штаркман (СССР), зургаадахи—Дмитрий Паперно (СССР), долоодохи—Лидия Грыхтол (Польша), наймадахи — Анджей Чайковски (Польша), юһэдэхи — Дмитрий Сахаров (СССР), арбадахи шан — Киоко Танака (Япони) абаһан байна.

Мазуркые эрхимээр наадаһанай түлөө Фу Чунда (Хитад) шан үгтөө.

Гадна арбан урмашуулгын шан конкурсда хабаадагшадта үгэхэ гэжэ жюри шиидхээ: Тэдэнэй тоодо Нина Лельчук (СССР), Милош Магин (Польша), Петер Франкль (Венгри), Ирина Сиялова (СССР), Едвин Ковалик (Польша), Аннероз Шмидт (ГДР), Станеслав Кнор (Чехословаки), Эми Бехар (Болгари), Тамаш Вашари (Венгри), Моник Дюфиль (Франци) ороно.

Конкурсын жюри хадаа конкурсда хабаадаһан зургаан хүндэ зарим зохёолнуудые һайнаар наадаһанайнь түлөө шан үгэхэ гэжэ шиидхэһэн байна. Оскар Гаситуа (Чили), Тадеуш Кернер (Польша), Малинае Периз (Цейлон), Джузеппе Постильоне (Итали), Манфред Рейте (Германска Демократическа Республика), Имре Шендрей (Венгри) шан абаһан байна.

ВАРШАВА, мартын 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ Варшавада национальна филармониин зал соо пианистнуудай конкурс баярай оршон байдалда хаагдаа. Польско Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ Александр Завадский, Польшын маршал Константин Рокоссовский, Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй политбюрогой гэшүүд, Гүрэнэй соведэй ба правительствын гэшүүд энэ баярта хабаадалсаһан байна. СССР-һээ Польшодо байдаг посол Н. А. Михайлов, Варшавада байдаг посольствонууд болон миссинүүдые толгойлогшонор мүн лэ байлсаа.

Конкурсые хааха зуураа, дэлхэйн бүхы оронуудта хүгжэмэй культурые ба хүгжэм найруулан зохёолгые хүгжөөхэ хэрэгтэ тус конкурсын угаа ехэ удхашанартай байһые эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ польско уран зохёолшо Ярослав Ивашкеевич тэмдэглэһэн байна.

Конкурсын уласхоорондын ехэ удхашанартай байһые ЮНЕСКО-гэй (гэгээрэлэй, научна ба культурын асуудалнуудаар нэгэдэмэл нацануудай организаци) түрүүлэгшэ П. Лебар онсо тэмдэглээ.

Конкурсда илажа гарагшадта шангууд барюулагдаа.

Һүүлдэнь ехэ концерт болоо. Федерик Шопенэй нэрээр соносхогдоһон пианистнуудай Уласхоорондын V конкурсын 10 лауреат концертдэ хабаадаһан байна.

Индийскэ эрдэмтэдтэ СССР-эй Наукануудай академи бэлэг эльгээгээ

ДЕЛИ, мартын 20. (ТАСС). Индийскэ культурын уласхоорондын академиин баярай заседани үсэгэлдэр Делидэ болоо. СССР-эй Наукануудай академиин бэлэг—санскритскэ, түгэдэй ба монголой культурануудай талаар научна зохёолнуудай коллекци академиин директортэ энэ заседани дээрэ барюулагдаа.

Академиин заседани дээрэ Индиин вице-президент Радхакришнан дэлгэрэнгы үгэ хэлэхэ зуураа, буддизмые шэнжэлхэ талаар советскэ эрдэмтэдэй ехэ хүдэлмэри хэһэн тухай тэмдэглэһэн байна.

СССР-һээ Индидэ байдаг посольствын советник Б. Г. Лопатенко бэлэг барюулхадаа, индийскэ культурые, түүхые ба литературые советскэ арадай ехээр һонирходог тухай онсо тэмдэглээд, советскэ индологиин амжалтанууд тухай хөөрэжэ үгэһэн байна.

Индийскэ эрдэмтэдэй амжалтатайгаар хүдэлмэрилгэдэ туһалха байһан энэ үнэтэ бэлэгэй түлөө советскэ арадта ба советскэ правительстводо академиин директор д-р Рагху Вира гүнзэгы баясхалан хүргөө.

Чехословакиин Национальна суглаанай сесси

ПРАГА, мартын 21. (ТАСС). Чехословакиин Национальна суглаанай сесси мүнөөдэр Прагада нээгдээ. Республикын президент А. Запотоцкий, премьер-министр Вильям Широкий, Чехословакиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь А. Новотный, Словакиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Карол Бацилек, Яромир Доланский, Алексей Чепичка, Вацлав Копецкий, Рудольф Барак болон правительствын бусад гэшүүдэй сессидэ ерэхэдэ депутадууд халуунаар амаршалаа.

Советскэ Союзай посол Н. П. Фирюбин, Хитадай Арадай Республикын посол Цао Ин, тэрэшэлэн Чехословакида байдаг дипломатическа түлөөлэлгын газарнуудые толгойлогшод сесси дээрэ айлшадаар байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Деклараци тушаа Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Зденек Фирлингер үгэ хэлээ.

Венгридэ мелиоративна хүдэлмэри хэгдэнэ

БУДАПЕШТ, мартын 21. (ТАСС). Венгридэ арадай засагай тогтоһонһоо хойшонхи үе соо мелиоративна ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ, үрэжэл багатай, хужарлиг нилээд ехэ газар ашаглагдадаг болоһон байна.

Тиссалэкскэ гидросистемын түрүүшын ээлжээн 1954 ондо ашаглалгада оруулагдажа венгерскэ набтар газарай нилээд ехэ хубиие уһалдаг болоо. Мүнөө газарайнь уһалагдадаг талмай 200 мянган хольд болоһон байна. (1 хольд 0,57 гектартай тэн юм). Тиихэдэ, 1939 ондо миил мянган хольд газар уһалагдадаг байһан юм.

Һүүлэй табан жэлэй турша соо 150 мянган хольд хужарлиг газар уһалагдадаг болоо. Мүнөө жэлдэ уһалагдадаг талмайнь 20—22 процентээр нэмэхэ байна.

Турцида американска шэнэ авиабаза баригдаба

НЬЮ-ЙОРК, мартын 20. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын Вашингтонһоо дамжуулһанай ёһоор, «Стратегическэ авиациин бомбардировщигууд, мүн американска сэрэгэй бусад самолёдууд Аданада (Турци) түхеэрэгдэһэн шэнэ ехэ аэродромые хэрэглэдэг болоо. Энэ аэродром, тухайлхада, Советскэ Союзай хилэһээ 500 милиин газарта байдаг юм» гэжэ США-гэй агаарай-сэрэгэй командовани мэдээсэнэ.

Холбоото Штадуудай ба Турциин хоорондо баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор абтаһан американска «туһаламжын» мүнгэ зөөреөр энэ база баригдаһан байна. Тус базые барилга мүнөө хүрэтэр тон нюуса байһан юм гэжэ агентство мэдээсэнэ.

Лисынмановска министрын бүдүүлиг муухай мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 19. (ТАСС). Американска агентствонуудай корреспондентнүүдэй Сеулһаа мэдээсэһэнэй ёһоор лисынмановска гадаадын хэрэгүүдэй министр Бьон Йон иигэжэ мэдүүлээ. Эблэрэлгын талаар нейтральна комиссиин польско ба чехословацка гэшүүдэй Урда Корейһээ гаража ошохые баадхахын тулада «эрид хэмжээнүүдые» абахаб. «Эдэ хэмжээнүүдэй ёһоор хүсэ хэрэглэхэ ябадал хараалагдана» гэжэ тэрэ элитээр мэдүүлһэн байна.

„ДОЙБОД СОХИЛГО"

Бурят-Монголой нүүдэл драматическа театрын коллектив драматург Д. Батожабайн «Дойбод сохилго» гэжэ пьесые зүжэг болгон найруулжа табиба.

Зүжэгэй гол рольнуудта БМАССР-эй арадай артист Ц. Г. Шагжин, РСФСР-эй габьяата артистка М. Н. Степанова, БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Б. Г. Аюшин, БМАССР-эй габьяата артистнууд Б. Н. Вампилов, Д. Д. Дондуков, С. М. Халтагарова, Б. Ц. Ринчин[…], артистнууд П. Н. Никола[…], В. Ц. Найдакова, П. В. Шапо[…]ва, В. Г. Самандуев ба бусад наадана.

Театрын режиссёр, БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Б. Г. Аюшин пьесые зүжэг болгон найруулһан, БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша уранзурааша Б. Б. Черну[…] сценыень гоёон шэмэглэһэн байна.

В. Шитиковэй фото.

Малшадай оролдолго

Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэл үбһэ тэжээлээр бага. Гэбэшье, эдэхи колхознигууд малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Колхознигууд малдаа эдюулхын тулада бургааһа сабшажа бэлэдхэнэ. Мүн лэ Окино-Ключевскойн МТС-эй хэдэн механизаторнууд бэлшээриин [...] тракторна этүүрээр этэжэ, [...]да хагда гаргажа үгэнэ. Дүй[...]шэлтэй болоһон колхознигууд [...] ажал дээрэ хүдэлхөөэ эльгээ[...]

КПСС-эй ЦК-гэй январска П[...]нумэй тогтоолнуудаар зориг[...] колхознигуудай эршэтэ энэ [...] һайн үрэ дүн харуулхань лаб[...]

А. Даш[…]

Колхоздо туһална

Сосновско МТС-эй механизаторнууд харьяата колхозуудтаа ехэ туһа хүргэнэ. Тэдэнэр колхозуудай фермэнүүдтэ 12 мянган центнер үбһэ, барилга хэхэ газарнуудтань 7 мянга гаран кубическа метр модо шэрэһэн байна. Энэ хүдэлмэридэ тус МТС-эй 7 трактор, 16 меха[…]торнууд саг үргэлжэ ябана. Тэр[…]һээ гадна, «Улаан Туяа» колх[…] Боршогор гэжэ нютагта 500 то[…] хурьгадай байха байра МТС-[…] барилгашад барижа байна.

Б. Балд[…]

Студентнэр кружогуудта һуралсана

Зооветинститудай дэргэдэ хамта 10 шахуу кружогууд хүдэлмэрилнэ. Тэрэ тоодо духовой, струнна, хоровой, боксын, санашадай ба бусад кружогууд бии. Һаяхан үшөө анатомиин, хореографическа кружогууд шэнээр эмхидхэгдээ.

Анатомиин кружогые биологическа наукануудай доктор, инсти[…] анатомиин кафедрые даагша [...] Спирюхов хүтэлбэрилнэ. Энэ [...]жогто ябагшад өөһэдөө элдэб [...]радуудые бэлдэжэ мэргэжэлээ [...] дээшэлүүлнэ.

М. Балд[…]

Ангуушанай амжалта

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Бодбул Мухатаров баян дүй дүршэлтэй мэргэн ангуушан туладаа жэл бүхэндэ даалгабаряа 300—400 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм. Үнгэржэ байгаа үбэлэй агнууриин сезо[...] тэрэ 3500 гаран түхэригтэ хэр[...] булганай, һолонгын, үнэгэнэй [...] бусад ангуудай арһа тушааһа[...]на.

В. Дырч[…]

Спортын шэнэ һонин

КИРОВ, мартын 21. (ТАСС). Конькигаар түргөөр ябалгаар С. М. Кировэй нэрэмжэтэ шан абахын түлөө заншалта мүрысөөн эндэ эхилбэ. Тэрэ мүрысөөндэ ороной 85 спортсменүүд хабаадалсана. Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр 500 метртэ болоһон урилдаанда Виктор Семенов (Иркутск) нэгэдэхи һуури эзэлээ. Нүхэр Семенов энэ дистанциие 44,5 секунда соо гаталаа.

5 мянган метртэ болоһон урилдаанда спортын мастер Юрий Макаров (Киров город) илажа гараа. Нүхэр Макаров 8 минута 33,8 секунда соо ябажа ерэһэн байна. Тэрэ хадаа 500, 5000 метртэ болоһон урил[…]да хоюуландань нэгэдэхи һуур[…]дые эзэлээ.

Тус мүрысөөн 4 үдэр соо [...]жэлхэ юм.

Редакциһаа

ССР Союзай Оборонын М[…]рын приказ хожомтожо абтаһа[…] рэһээ мартын 22-ой номерто [...]шадаагүй. Тиимэһээ мүнөөдэр[…] мерой 1-дэхи нюурта толил[…] Энээн тухайда редакци уншаг[…] мэдээсэнэ.

Редактор Д. Л. ЛОБСА[…]

Мүнөөдэр кино театрнуудта

Оперо ба баледэй театрта — оперо ба баледэй солистнуудай концерт (20 ч.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Честь товарища» (10 ч. 30 м.), «Представление состоится» (8 ч. 30 м., 12 ч. 30 [...] 30 м. 16 ч: 30 м., 18 ч. 30 м., 20 [...] ба 22 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00410. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № [...]